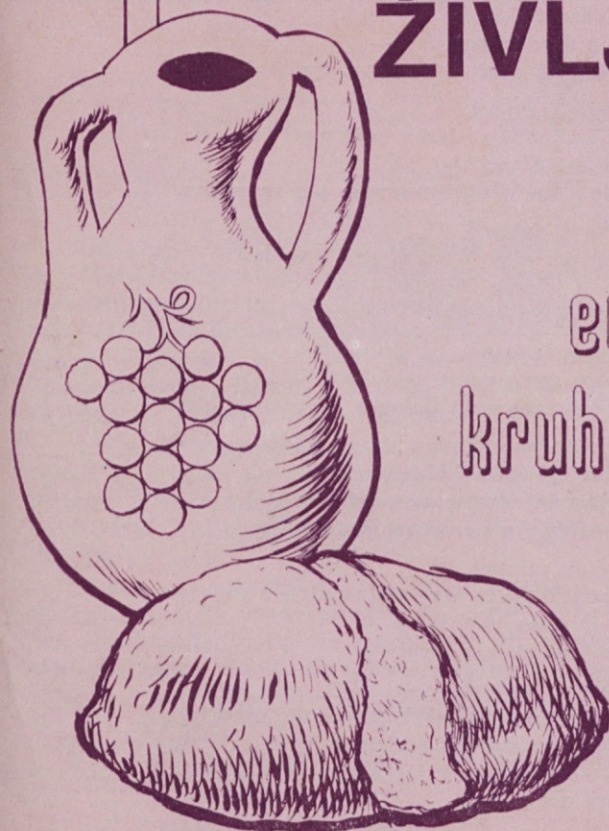

SEPTEMBER

DUHOVNO ŽIVLJENJE 1986

evharistija
kruh življenja
in vez
edinosti

EL CRIMEN DEL ABORTO

La gravedad de este crimen abominable hiere profundamente el alma de las madres que lo cometen, quienes quedan aprisionadas por la angustia de un remordimiento, que suele persistir pesadamente en su conciencia. La misma gravedad motiva la severidad de las penas con que la Iglesia sanciona este pecado y la ley civil lo castiga.

(Conferencia Episcopal Argentina)

BLAGOR ZAKONCEM

Blagor vam, zakonci,
če ob skrbi na materialne dobrine
ne pozabite na duhovne —
Bog je vaše bogastvo.

Blagor vam, zakonci,
če drug z drugim potrpite —
tako vztrajno gradite skupnost ljubezni.

Blagor vam, zakonci,
če znate življenjske udarce sprejemati in prenašati
kot Jezusovi učenci —
pomagajo vam graditi trden in srečen zakon.

Blagor vam, zakonci,
če svojim otrokom in vsem pravično delite
duhovne in telesne dobrine —
pasnemat Boga in gradite pravičen svet.

Blagor vam, zakonci,
če drug drugemu sproti odpuščate —
tako se vaša zakonska ljubezen neprestano obnavlja.

Blagor vam, zakonci,
če je vaša zakonska ljubezen čista,
velikodušna in odprta za porajanje življenja —
z Bogom sodelujete za ohranjanje naroda in Cerkve.

Blagor vam, zakonci,
če nerazumevanja in napetosti rešujete s pogovorom
in drug drugega spoštujete —
med vami se utrjuje zvestoba.

Blagor vam, zakonci,
kadar mirno prenašate krivične očitke zaradi
krščanske doslednosti v svojem zakonskem življenju —
podobni ste Kristusu v trpljenju, deležni boste
njegovega povelečanja.

škofijski liturgični svet v Kopru

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIIJA

LETO 53

SEPTEMBER 1986

Kar je Bog združil, tega naj človek ne loči!

Gospod je svoj prvi javni obisk in svoj prvi čudež storil na svatbi v Kani Galilejski. S tem je pokazal, kako visoko ceni zakon, in da hoče biti prisoten pri vsaki poroki svojih učencev. Seveda je njegova navzočnost v zakramentu zakona drugačna kakor v Kani. Kristus je pri poroki navzoč po Cerkvi in po njenem predstavniku, v pričo katerega se zakon sklene, a tudi po ženinu in nevesti, ki sta po krstu njegova in si med seboj ter vzajemno podelita zakrament zakona.

„V moči zakramentalnosti svojega zakona se mož in žena povežeta med seboj na globoko neločljiv način. Njuna medsebojna pripadnost je na temelju zakramentalnega znamenja stvarno ponavzočevanje odnosa med Kristusom in Cerkvijo“ (Apostolsko pismo o družini 13, 7).

Krščanski zakonci so po krstu včlenjeni v Kristusovo skrivnostno telo, so udje tega telesa, zato Kristus na neki način prevzema vse njihovo delovanje za svoje. Vsa družinska skupnost, skupnost telesa in duha, veselja in žalosti, uspehov in neuspehov... je podoba skupnosti med Kristusom in Cerkvijo in celo prevzeta je v Kristusa in Cerkev kot del njenega življenja. Zakon kot zakrament podobno kakor mašniško posvečenje povečuje število izvoljenih ter pogloblja in razvija božje Kraljestvo.

Ljubezen med možem in ženo, ki jo je v človeško naravo položil Stvarnik, je eno najglobljih življenjskih izkustev in zajame celega človeka z voljo in čustvom, z duhom in telesom. Taka ljubezen je podlaga za zakon že v naravnem redu in njegov življenjski prostor. Mož in žena pa sta po zakramentu zakona posvečena za zakonsko in družinsko življenje.

Zakramentalna milost ju tesno poveže v meločljivo skupnost ter okrepča in obogati z odrešujočo močjo. Duh, ki ga Gospod izlije na zakonca pri poroki, podeljuje novo srce ter usposablja moža in ženo, da ljubita drug drugega, kakor nas je ljubil Kristus, kakor je Kristus ljubil svojo Cerkev.

Zakonska ljubezen je res nekaj velikega in skrivnostnega. Izhaja iz vsega človeka in hoče dati drugemu vsega samega sebe. Čim več ljubezni kdo da svojemu zakoncu, tem več je prejme od njega in še tako velika družina je ne izčrpa.

Zakonc se ne smejo imeti radi samo zaradi dobrin in medsebojnih koristi, ne samo zaradi podobnosti in drugih lastnosti, tudi ne samo zaradi otrok, ampak zaradi drug drugega, ljubiti in spoštovati je treba osebo drugega kot božjo podobo. Ljubezen v zakonu se pokaže v medsebojnem s'uzenju in žrtvah, v prenašanju drug drugega, v zvestobi. Ljubiti v zakonu pomeni razumeti drugega. Če pa hočem drugega razumeti, ga moramo poznati, ga pozorno poslušati in z njim živeti. Tako ljubiti pa pomeni velikodušno odpustčati, ne soditi, potrpeti, pokazati veliko dobre volje, pozabljati na žalitve, z drugim deliti radost in žalost, uspeh in neuspeh, začeti z njo. Ljubezen v tem smislu se pokaže v skrbi za ljubljeno osebo in v odgovornosti za njeno srečo. Ljudje ljubijo s tako ljubeznijo zmeraj za vse življenje, kajti čim bolj ljubijo, tem bolj spoznavajo ljubljeno osebo in toliko lažje jo ljubijo. Njihova ljubezen se ne kaže le v besedah, temveč predvsem v dejanjih. Iščejo sožitja, verjamejo v to sožitje, srečni so, če ga imajo in ga morejo posredovati še drugim. Toda enako ljubijo tudi v nasprotnem primeru. Ne samo da želijo srečo ljubljene osebi, ampak se tudi z vsemi moralnimi, duhovnimi in zunanjimi sredstvi, ki so v njihovi moči, trudijo za to srečo.

Do te polnosti in razcveta zakonske ljubezni, ki se kaže v odnosih do zakonca, do otrok in do človeka, pride po vztrajnem vsakdanjem naporu in delu, če zakramentalna milost ni ostala zakopani talent, temveč nenehna možnost za razvijanje tega talenta, ki sta ga zakonca prejela pri cerkveni poroki, in za pridobivanje drugih. S takim življenjem in delom zakonca kažeta, kaj je Kristus in kaj on sedaj dela za človeka, za svojo Cerkev in za družino, ki je Cerkev v ma'em.

Pozdravljam te, gorenjska stran... (Jože Beranek)

Z BOGOM JE VSE MOGOČE

Življenje v zakonu ni brez težav. Kljub vsemu dobremu in osebnemu trudu toliko reči zunaj zakona dobro in slabo vpliva na nji-

hovo oblikovanje, vendar se zdi, da imajo zakonci sami nenadomestljivo poslanstvo.

Zakonci so danes izpostavljeni mnogim nevarnostim: nezdravim naukom, razpadu tradicionalnih vrednot, teoretičnemu in praktičnemu materializmu, uživaški miselnosti, ki jo podpira porabništvo. Mi bi želeli drugačne čase, zakone, v katerih bi cvetele človeške in krščanske kreposti in kjer bi zakonsko vez cenili, hvalili in pravilno vrednotili. Toda ljubimo tudi ta svoj čas. Bog nas je prav v tem času vse poklical v življenje, zato si moramo med seboj pomagati in si na vso moč prizadevati, da bi bil zakon takšen, kakršen mora biti. Če je v srcu moža in žene prižgana in živa ljubezen, se ne porajajo nerešljive težave, ne prihaja do nepremostljivih zaprek. Zakon postaja po ljubezni in zakramentalni milosti lep, zdrav, tak, kakor si ga je zamislil Bog: ognjišče resnične topline, globokega verskega izkustva in medsebojne povezanosti.

DUHOVNE VAJE ZA ZAKONCE

Poleg rednega verskega življenja so za duhovno zorenje zakoncev izrednega pomena duhovne vaje. Za dva, tri ali več dni se zakonci zberejo na primernem kraju ali kar v domači župniji skupaj z izkušenim voditeljem duhovnih vaj. Duhovne vaje so močno sredstvo za oblikovanje božjega ljudstva. Tu se nabirajo moči za življenje po veri in iz vere. Duhovne vaje privedejo udeležence do življenjskih izbir ter odločitev, dajejo nov pogled na življenje, na poklic, tako da kristjan vidi in presoja vse reči v evangeljski luči. Duhovne vaje odpirajo pravi pogled na zakramente, zlasti pa na božjo besedo, poglobljajo občestveni duh, ki ga danes tako poudarjamo in brez katerega ni pravega zakona. Duhovne vaje privedejo udeležence do spoznanja, da je duhovno življenje za človeka bistveno, saj je sestavni del njegove človečnosti, duhovni sadovi pa se ne rodijo iz tehnike in logike, temveč so sadovi milosti.

Duhovne vaje za zakonce so izvrstno sredstvo za življenjsko prenavo, za zvestobo, za prebujanje zavesti ter odgovornosti za nove potrebe v slovenski družini, v Cerkvi in v svetu.

Metod Pirih, škof

Izročitev križa novomašniku

Ta križ je zate, novomašnik dragi,
da boš odslej s seboj povsod ga nosil.
Pred njim kleče boš blagoslova zase
in za vesoljno božje ljudstvo prosil.

Izmed ljudi te je Gospod poklical
in te k ljudem pošilja kot srednika.
Postavil te je ovcam za pastirja
in za skrivnosti božjih oskrbnika.

Sedaj si s Kristusom tesno povezan,
po tebi nas Odrešenik rešuje.
Izvoljeno njegovo si orodje,
s katerim naše duše posvečuje.

Povsod nam Križanega boš oznanjal,
Kruh božji nam delil pri obhajili.
Življenje nadnaravno nam boš vračal
in trudil se, da bomo ga cenili.

Pri krstu zidal boš duhovno hišo,
polagal vanjo žive kamne nove.
Bolnike s svetim oljem boš mazilil,
zakoncem novim dajal blagoslove.

Dokler Gospod ne pride v svoji slavi,
skrivnost njegove smrti boš oznanjal.
Po tvojih rokah na oltarju božjem
daritev križa bo za nas obnavljal.

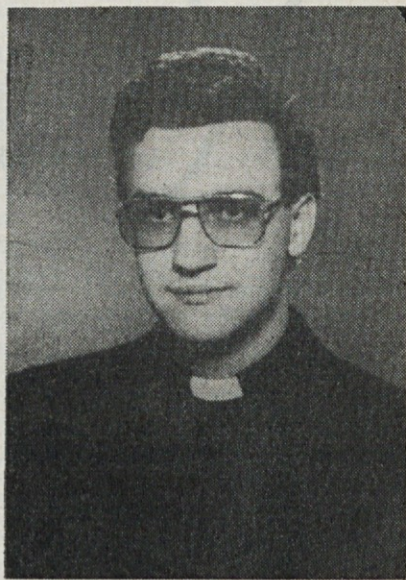
Še drug nevidni križ ti Kristus daje,
zvesto boš moral ga za njim nositi.
In ž njim bridkosti kelih ti podarja,
do dna boš moral ga srčno izpiti.

S trpljenjem svojim reševal boš duše,
izprosil ž njim boš večno jim življenje
Posvečeval ž njim sebe boš in ljudstvo
dopolnjeval Gospodovo trpljenje.

Ko pil na Golgoti boš grenki kelih
in temna noč bo dušo ti zakrila,
pri Križanem prejemal boš tolažbo,
ob Njem se trudna duša bo spočila.

Le sprejmi sveti križ, duhovni oče,
v roke maziljene ga vzemi svoje!
Zdaj si zaupni Jezusov prijatelj,
On bo na vekomaj plačilo tvoje.

Ludovik Ceglar

Nova maša

ANTONA BIDOVCA

bo v nedeljo, 7. septembra, ob 11. uri
v cerkvi Marije Pomagaj v Slovenski
hiši. Novomašnik, bodi pozdravljen!

KAKO Z MAŠNO DARITVIJO SODELOVATI?

UVOD V EVHARISTIČNO DARITEV

Pri sv. maši gre le za eno daritev, Kristusovo daritev. Vse naše darovanje mora biti povezano s to daritvijo v eno celoto.

S pripravljanjem darov, ali z darovanjem, kakor smo navajeni reči, se začne evharistično bogoslužje. Darovanje je uvertura v evharistično bogoslužje, v drugi del maše, kakor je začetni obred uvertura v celo sv. mašo in posebej v njen prvi del, v besedno bogoslužje.

Ker je Lojze pri besednem bogoslužju dejavno sodeloval, je dobro pripravljen za globlji vstop v evharistično bogoslužje. Pri njem bo s svojimi brati in sestrami vključen v Kristusovo daritev Očetu in bo skupaj s Kristusom in vsemi navzočimi hkrati darovalec in dar.

K uverturi v evharistično bogoslužje, pravzaprav že v evharistično molitev, štejemo tudi hvalospev, prefacijo, ki s spevom „Svet“ na koncu neposredno uvaža v evharistično molitev in je že del te molitve.

Pripravljanje darov

Strežnika pripravita oltar, Gospodovo mizo, ki je središče celotnega evharističnega bogoslužja. Pri začetnem obredu in besednem bogoslužju se je mašni obred odvijal pri sedežu in na ambonu, pri evharističnem bogoslužju pa bo v središču dogajanja ol-

tar. Lojze gleda, kako strežnika razmestita korpora^l, purifikatorij, kelih in misal. Nato prineseta kruh in vino z vodo.

Mašnik dvigne pateno s hostijo in tiho moli: „Hvaljen Bog, Gospod vesolja. Po tvoji dobroti smo prejeli ta kruh, tebi ga prinašamo: sad zemlje in dela človeških rok, naj nam postane kruh življenja.“ Podobno moli nad dvignjenim kelihom. V jedru gre za dve blagoslovni molitvi nad kruhom in kelihom, ki so jih že Judje uporabljali pri svojih obredih, le da je vsebina danes precej bogatejša.

Kruh in vino sta božji dar; Bo-

gu ju vračamo. Sta sadova zemlje in človeškega dela. V sebi povzematata vse človeško prizadevanje.

Pomemben je tudi obred vliivanja malo vode v vino, ki ga omenja že sv. Ciprijan. Diakon ali mašnik pri tem moli: „Po skrivnosti te vode in vina naj bomo deležni božje narave Kristusa, ki je postal deležen naše človeške narave.“ To misel so cerkveni očetje pogosto ponavljali: Bog Sin je postal človeški otrok, da bi mi postali božji otroci. Mašna daritev nas že zdaj na začetni in zakrit način pobožanstvuje. V večji polnosti bomo deležni božje narave po drugem Kristusovem prihodu.

Lojze ve, da se bistvo Kristusove daritve izvrši pri spremenjenju, ko kruh in vino postaneta Kristusovo telo in kri. Kristus pri tem povzema vase tudi našo daritev, daritev Cerkve. Zato pri darovanju ne more iti za pravo samostojno daritev. Gre pa za človeški začetek te daritve. Tišto, kar se sicer izvrši v trenutku, človek ne more dojeti drugače kakor v času. Tako potrebuje tudi večkratnih spodbud k daritveni volji. Vse kristjanovo življenje mora prevevati daritvena volja. V posebni meri velja to za mašno daritev. Obred darovanja nas k temu spodbuja, spodbujajo nas prav tako naše darovanjske pesmi, ki vsebujejo veliko misli o darovanju. Ne smemo pa pri njih pozabiti, da gre pri sv. maši le za eno daritev, Kristusovo daritev. Vse naše darovanje mora bi-

ti povezano s to daritvijo v eno celoto.

V prvem tisočletju so verniki prinašali pri darovanju v procesiji darove: kruh in vino, olje, vosk, kadilo, med, sadeže, cvetje in podobno. Od 12. stoletja naprej pa se je vpeljala navada, da darujemo denar. Tudi to je oblika sodelovanja z mašno daritvijo; prav tako, če za sv. mašo prispevamo mašni dar (štipendij).

V novem misalu je priporočeno: „Primerno je, če verniki svojo udeležbo izrazijo s tem, da prinesejo kruh in vino za obhajanje evharistije, ali druge darove, s katerimi pomagajo potrebam cerkve in revežev.“ Če je darovanjski sprevod, je darovanjska pesem še posebno primerna. Za praznike in posamezna izrazita obdobja cerkvenega leta so še bolj kakor darovanjske primerne prazniške in obdobjne pesmi. Tako je Lojze pri zorni božični maši skupaj z drugimi verniki pel božično pesem.

Mašnik sklonjen tiho moli: „Gospod Bog, sprejmi nas ponižne in skesane, in naj ti ugaja danes naša daritev.“ Nato med umivanjem rok: „Izmij Gospod, mojo krivdo in očisti me grehov.“ V ozadju je zavest, da smo pred neskončno svetim Bogom grešni in da nas more le Bog očistiti ter da je za sv. daritev potrebna notranja čistost srca.

Lojzetu se zdi zelo pomembno duhovnikovo povabilo k molitvi, ki razodeva, da smo pri sv. maši vsi darovalci: „Molite, bratje in

sestre, da Bog, vsemogočni Oče, sprejme mojo in vašo daritev.“ V zavesti, da se bliža najvzvišenejši trenutek mašne daritve v evharistični molitvi, skupaj z vsem navzočim božjim ljudstvom moli: „Naj sprejme Gospod daritev iz tvojih rok, v hvalo in čast svojemu imenu, v blagor tudi nam in vsej svoji sveti Cerkvi.“

Prošnja nad darovi ima redno daritvene misli. V njej pogosto prosimo za sprejem daritve in za duhovne sadove daritve, tudi za odpušcanje grehov.

Hvalospevi

Hvalospevi ali prefacije, ki jih je v novem misalu nad osemdeset, imajo skupaj s spevom „Svet“ izrazito hvalni in zahvalni značaj. Kazalo na koncu misala nam pove, da imamo v novem misalu dva adventna hvalospeva, tri božične, en hvalospev za Gospodovo razglasenje, devet postnih hvalospevov in štiri hvalospeve Go-

spodovemu trpljenju, pet veliko-
nočnih hvalospevov, dva vnebo-
hodna in en binkoštni hvalospev,
osem navadnih nedeljskih hvalo-
spevov in šest navadnih hvalo-
spevov za vsak dan, štirinajst hva-
lospevov za Gospodove praznike
in skrivnosti, šestnajst za prazni-
ke svetnikov, šest za različna sve-
ta opravila in pet hvalospevov za
rajne.

Kitica takoj za uvodnim dialo-
gom in kitica tik pred spevom
„Svet“ se ne spreminjata veliko.
Od hvalospeva do hvalospeva pa
je različna osrednja najobsežnej-
ša kitica in je povezana z dobo
cerkvenega leta, s praznikom in
sploh s spremenljivim mašnim o-
brazcem.

Lojze je posebej pozoren na
besede božičnega hvalospeva:
„Tvoja Beseda se je učlovečila in
v tej skrivnosti nam je zasijala
nova luč tvoje slave. V vidnem
Odrešeniku se razodevaš ti, ne-
vidni Bog, da bi v nas razvnel
ljubezen do tega, kar nikoli no-
beno oko ni videlo.“ Na kratko je
prikazana skrivnost božičnega
praznika, ki jo razodevata druga
dva božična hvalospeva na ne-
koliko drugačen način.

Adventna hvalospeva govorita
o Kristusovem prvem prihodu ob
učlovečenju in o njegovem dru-
gem prihodu ob koncu časov: „Pri
svojem prvem prihodu se je po-
nižal in postal človek, da je iz-
polnil večni načrt odrešenja in
nam odprl pot v večno zveličanje.
Ko bo spet prišel, v veličastju
svoje slave, bomo očitno prejeli,

kar nam je obljubljeno in kar v
veri zaupno pričakujemo.“

Postni hvalospevi nas tako ali
podobno spodbujajo: „Z večjo
vnemo naj bi se posvečali molit-
vi in delom ljubezni do bližnjega,
prejemali skrivnosti novega živ-
ljenja in se tako bližali polnosti
božjega posinovljenja.“

Velikonočni hvalospevi lepo po-
dajajo sadove Kristusove veliko-
nočne skrivnosti, na primer:
„Razdejal je moč pradavnega gre-
ha, dvignil in prenovil padli svet
in nam ljudem vrnil polnost živ-
ljenja.“

Navadni nedeljski hvalospevi
govore o velikonočni skrivnosti in
o božjem ljudstvu, o skrivnosti
odrešenja, o stvarjenju, o poro-
štvu večne velike noči, o Kristu-
sovi odrešilni pokorščini, o tro-
edinem Bogu kot o viru edinosti
Cerkve.

Za navadne delavnike hvalospe-
vi govorijo o splošni prenovi v
Kristusu, o odrešenju po Kristu-
su, o stvarjenju in prenovi člo-
veka, o božji dobroti, da smemo
Boga slaviti, o Kristusovi skriv-
nosti, o skrivnosti odrešenja v
Kristusu.

Hvalospevi v čast božji Materi go-
vore o Marijinem materinstvu, o
njenem poveličevanju Boga, nje-
nem vnebovzetju in brezmadež-
nem spočetju.

Spev „Svet“ se naslanja na me-
sto iz preroka Izaija, kjer so se-
rafi pred Vsemogočnim drug dru-
gemu klicali: „Svet, svet, svet je
Gospod nad vojskami! Vsa zem-
lja je polna njegovega veličan-

stva!“ Drugi del speva je iz prizora na cvetno nedeljo ob Jezusovem slovesnem vходу v Jeruzalem, kjer so množice, ki so šle pred njim in za njim, vzklikale: „Hozana Davidovemu sinu! Blagoslovljen, ki prihaja v Gospodovem imenu! Hozana na višavah!“

Spev „Svet“ je pesem veselja nebes in zemlje, angelov, svetnikov in ljudi. Skupaj z vsem božjim ljudstvom pridruži temu veselju tudi Lojze svoj glas. Ob zadnjih besedah, ki govore o Kri-

stusovem prihodu, misli na njegov prihod ob učlovečenju, v mašni daritvi pod podobama kruha in vina ter ob koncu časov. Predvsem je v ospredju njegov prihod v evharistiji. Lojze ga pozdravlja kot svojega gosta, ki bo v sv. obhajilu prišel v njegovo srce. Lojzeta bo vodil v vedno tesnejšo povezanost z Očetom, kakor ga tudi besedilo hvalospევov, ki je vedno usmerjeno na Očeta, ki je zadnji cilj vsakega bitja in življenja.

P. dr. Ljudevit Rupčić, profesor za Novo zavezo v Zagrebu

Kaj nam pomeni Medjugorje?

Medjugorje se že skoro pet let uveljavlja v svetu. Dogodki silijo k razmišljanju in ugotovitvi, da ne gre tu za kaj vsakdanjega, ampak za nekaj nadnaravnega. Kraj sam nima nikakih modernih naprav za oddih in udobje; ni hotelov, prodajaln in kakih drugih objektov, brez katerih si ni mogoče več predstavljati modernega življenja. In vendar ima ta kraj več obiskovalcev kakor pa najlepši kraji oddiha ali najboljše opremljene umetniške galerije dežele. V vsej Jugoslaviji in po vsem svetu ni kraja, kjer bi se srečevalo toliko različnih ljudi, tako raznolikih kulturnih in verskih nazorov.

Tu se ljudje čutijo neposredno ogovorjeni po Materi božji. In

oni skušajo — z velikimi žrtvami — odgovarjati na to.

Ljudje namreč z odgovori, ki jih na vsakokratni življenjski položaj dajejo moderne znanosti in politične institucije, niso več zadovoljni. Tu v Medjugorju naletijo na drug svet, na nenavadne ponudbe in odgovore. To novo izkustvo ljudem spet posreduje zaupanje v Boga in umevanje duhovnih vrednot, tako da postanejo po naključju došli in radovedni obiskovalci pravi romarji, pričevalci za smisel in apostoli verovanja.

V Medjugorju žubori milost, ki umiva grešnike in jih očiščuje, ki stori, da slepi vidijo, ki krepča slabotne, zdravi bolne, dramidremajoče in prebujajo k novemu

Fotografija iz 1. leta prikazovanj. Od leve: vidci Vicka, Jakov, Mirjana, Ivanka, Marija in Ivan.

življenju nje, ki so duševno mrtvi.

Nad štiri milijone ljudi je že bilo tukaj. Več kot milijon dvesto tisoč vernikov se je doslej spovedalo in prejelo obhajilo. In med njimi, ki so se spovedali, jih je na stotisoče, ki prej deset, dvajset ali celo štirideset let niso več prejeli zakramenta pokore. Moč milosti, ki tu preplavlja ljudi, se kaže tudi v številnih poročilih o ozdravljenjih. Na primer gospa Basile iz Milana, katere primer so temeljito preiskali. Kot dokaz za njeno ozdravljenje so zbrali 142 dokumentov od 25 znanstve-

nikov, med katerimi je pet univerzitetnih profesorjev. Ti dokumenti jasno kažejo, da je njeno ozdravljenje nadnaravega značaja. Tudi potrdila strokovnjakov iz Montpeliera izpričujejo, da so doživetja vidcev v Medjugorju nepojasnljiva po naravni poti in ravni.

Milost, ki se tu v Medjugorju razliva, se razširja preko vsega sveta! Ljudje so prepričani o pristnosti prikazovanj. Ne najdejo več razloga, da bi odlašali s svojim spreobrnjenjem.

Življenje se jim je po pričetku prikazovanj docela spremeni-

lo. Malo tega je najti, kar bi ostalo nespremenjeno. Zdaj so to ljudje z novo usmerjenostjo, z novo močjo. V tej okolici se zadnji dve stoletji ni skoro nič spremenilo. Toda zdaj naenkrat, po vstopu Marije v njihovo življenje, dobe stare besede iz evangelija nov pomen, stare navade in običaji novo življenje. Molitev, evharistija in prejem zakramentov postajajo novi viri milosti. Evangelij ni zgolj mrtva črka, dolgočasna beseda, marveč živo življenje. Ni več razočaranih in samotnih ljudi, nobenih zakonskih ločitev, ne nekrščenih otrok, tudi ne neporočenih parov, ki bi živeli skupaj. Tu v Medjugorju ne poznamo več ljudi, ki bi umirali brez zakramenta svetega maziljenja. Ni več družine, ki ne bi ob nedeljah in razen tega najmanj enkrat na teden šla v cerkev. Tudi nimamo otrok, ki ne bi obiskovali veroučnih ur. Za te kraje značilno pre-

klinjanje je praktično izginilo. Ljudje se spovedujejo pogosteje in tudi pogosteje hodijo k obhajilu. Ne obstajajo več napetosti med mladino in starejšimi. Medjugorje je pomenilo revolucijo za Cerkev v vsej Jugoslaviji. Znova se je pojavilo vprašanje o Bogu in veri. Iz tukajšnjih dogodkov izhaja velika moč! Življenje spet dobiva smisel in vera v dobro se spet prebuja. Z osebnim spreobrnjenjem k Bogu se odpira pot do miru, do miru, ki je bil doslej le prazna beseda.

Medjugorje ni le vas z nekaj vidci, z nekaj milijoni romarjev, z nekaterimi nenavadnimi dogodki, marveč je neusahljiv vir milosti, ki stalno deluje po Materi božji. Je nenehni poziv in hkrati pomudba božanskega življenja in miru po veri, spreobrnitvi in molitvi, z neizmernimi posledicami za Cerkev in ves svet.

(Iz knjige „Medjugorje“, Celovec 86)

PROŠNJA

Dajte vse rože tega sveta,
vse rože
ženam, ki bodo rodile!

Jagode prošenj so dozorele
na ustnicah malih otrok,
fantkov in deklic
nikoli rojenih:

Radi bi tekli po tratih zelenih
za pisano srečo metuljev
rumenih, radi bi rastle ko trave,
ko jelke, zrli v oblake,

poslušali pesmi rojstva,
ljubezni, ljubezni, življenja in
ne samo smrti, ne samo smrti!

In onemeli so, vame zazrti
stari obrazi malih otrok,
dokler se zganil ni gozd
drobcentih rok, kot bi se ustne
velike zganile:

Dajte vse rože, dajte vse rože
materam, ženam,
da bodo rodile.

Tone Pavček

Slavčki pojo zvečer

Ne vem, kaj mi je bilo, da sem tisti večer zavil v taboriščno kantino. Mogoče me je poklicala pesem, ki so jo peli fantje ob pivski mizi in je prijetno zvenela v prihajajoči večer. Že od malega me je petje vabilo kakor berača glas harmonike.

Na levo roko sem se rahlo oprl na leseni pult, skrhan in obtolčen, na katerem so stale vrste pomitih kozarcev. Izpod njih so lezli curki vode in se združevali v rečice, reke in veletok, ki pa je curljal pod oglom v podstavljeni škaf.

„Kako je, fouček?“ me je brž sprejel v svojski rovtarski govoricu nasmejani točaj Tone, ki je polnil širokovratne litrske steklenice z vinom.

„Prišel sem, da vidim, kaj počneš v tej novi kantini,“ sem kar tako odgovoril.

„Boš pil? Ná, fouček, ti ga kar potegni iz vrča!“ Že mi je potisnil polovico trebušastega lončenega vrča vina v roke, z litrom pa odhitel k mizi v kotu.

Ozrl sem se po kantini. Malo nerodno mi je bilo, če bi me bili uzrli pivci z vrčem na ustih. Pa sem ugotovil, da je vsakdo imel za mar le svoj kozarec, ga od časa do časa prinašal k ustom, mu prilival, pomagal peti ali je govoril s sosedi.

„Si ga že nagnil?“ me je pobaral, ko me je našel še vedno z rokami na stoječem vrču na pul-

tu. „Kak štajerec si, da si ga ne upaš potegniti iz vrča?“

De me bo tak rovtar v nič dejal! — sem si mislil. Zagrabil sem spet vrč, ga naravnal pred usta in nagnil. Prehitro je ušel curek z njega in me oplaknil nad nosom, da se mi je pocedilo čez brado na prsi in po hlačah.

Hreščeče se je Tone zarežal, ko sem brž odložil vrč na pult ter se tipal po zmočeni jopi. Tudi nekaj drugih je posilil smeh, ko so zijali v mene.

„Še nisi nikoli pil iz vrča?“

„Sem, pa sem vrč nastavil na usta,“ sem se opravičeval. „Odprtega curka pa nisem vajen.“

„Kosci, grabljice in sploh delavci pijejo na curek,“ mi je pojasnjeval. „Mesto te je skvarilo. Primj in pij kakor znaš! Zato ga ja me boš pustil!“

Korajžno sem spet pograbil vrč in potegnil, da je zaklokotalo po goltancu.

„Hej, po meri! Že davno ga je polokal za cel liter!“ je kričal trnovski Pavle, kakor bi trgoval še vedno med branjevkami na trgu. „Pusti ga še kaj za nas!“ Ves obraz, od ušesa do ušesa, mu je preplavila živa rdečica. V drob- nih, okroglih očeh je vino priži- galo ogenj.

„Za koliko sem ga olajšal?“ sem pobaral Toneta in vlekkel zmečka- me lire iz žepa.

„Kako pa naj to jaz vem? Da- nes je bilo za foučka zastonj. Vsaka poskušnja je brezplačna. Drugič boš plačal,“ je odločil in spet urno zginil med goste.

„Prisedi k nam!“ mi je mahal Pavle. „Gotovo se ti ne mudi.“ Predme je brž porinil svoj koza- rec in ga napolnil. „Nocoj nas je povabil Rudi, ki je dobil pismo od doma. Od punce. Saj veš, da je tako reč treba zaliti!“ je raz- lagal. „Pa še s takim vinom, ki ga ne ,doboš' kjerkoli.“

„Gotovo! V današnjih dneh je to velika sreča. Predstavljaš si, koliko velja tako pisemce!“

„Nič mu ne reci! Ga vidiš, kak je? Samo poje od sreče!“

„Mar ti ne bi, če bi bil v nje- govih koži?“

„Bi! Pa to ni samo navadno pi- smo: pravi, da bo prišla za njim.“

„Bog ji daj srečo! Zelo ga ima rada!“

„Dajmo še eno! Imamo dobro pomoč!“ se je oglasil Rudi.

Pogledali so me in že smo jo

dvignili. „Lepših fantov na sve- tu ni...“ Za Dolenjca dolenjsko!

Glasovi so se lepo zlili, napol- nili kantino do zadnjega kota, da je vse potišalo in prisluhnilo. Da- nes je pesem prevpila žalost. Bi- la je sveta kakor molitev srca in duše!

„Ni mi žal, da sem ostal tu. Veš, namenil sem iti klicat slav- čke. Večer bi bil kakor malašč za to,“ mi je Pavle razodeval na uho.

„Morda pa bolj slavčice?“

Preslišal je zbadljivko.

„Mi ne verjameš, da priklidem slavčka?“

Nezaupno sem ga gledal, ka- kor da mi je odkril nov svet. Sli- šal sem že o takih, ki se jim je baje posrečilo privabiti ptice ali druge živali. A to so bili poseb- neži. Jaz temu v resnici nisem do- sti verjel. Tudi Pavletu sem pri- sodil, da se verjetno le hvali.

„Morebiti!“

„Jutri večer greš z menoj! Pri večerji ti še povem, ko bom vi- dej vreme. Velja?“

„Dobro! Velja!“

— — —

Sedla sva ob železniškem nasi- pu, po katerem so se pozibavali vlaki iz Porto San Giorgio ob Ja- dranu proti mestu Amandoli ob vznožje Apeninov. Zahajajoče sonce je pozlatilo vasio Servi- gliano. Malo više v položni hrib so bile v treh podolžnih vrstah razpostavljene podolgaste barake: pred časom so dajale streho pri- silno razseljenim Grkom. Zdaj je bila to slovenska vas: s svojo ku- hinjo, s šolami v materinem je-

ziku, z barako za kulturno delavnost, pa s prirejeno kapelo, kjer te je čakal Bog, ki te je razumel po domače in ti otrnil solze iz oči in zanetil drobčkano iskrico upanja v obupano srce...

V dolinici spodaj pa so se tiščale ozke njivice rodovitne zemlje. Po sredi jih je rezala miroljubna Temza. Le ob največjih neurjih se je tudi ta razjezila in se vrgla čez bregove. Na sončno hribovje so bili položeni vinogradi: dišeči mošt te je opozarjal na polne kleti, ko te je v zreli jeseni zaneslo mimo njih.

Od juga se je komaj zaznavno gibala sapa in vlivala večeru prijetnost ter ponujala dih pomla-

di. Nekaj korakov pred nama je drhtelo še golo grmovje.

Dokler se ni zvečerilo, mi je Pavle govoril o življenju in zanimivostih ptičarjev. O svojih pohodih v gošče na Barju, na gmajne za Ljublanico in celo v podgozdovje trebušastega Krima. O limanicah, o nastavljanju žive vabe, o lovu na kričeče šoje, žolne, srake in golobe, kar je potem prijetno dišalo v okusnih večerjeh. Kaj vse bi mi še bil izdal, ko ne bi pritisnil prihod večera! Bil je dobre volje: ni bil vedno pripravljen izpovedovati svoje osebne doživljaje.

„Zdaj pa miruj, da maju ne opazi!“ mi je zapovedal. Gibanje bi ga opozorilo na nevarnost. Presneto dobro vidijo, pa tudi slišijo!“

„Kakor zapoveš,“ sem odvrnil in se udobno namestil na suho travo.

Pavle pa je z izredno pazljivostjo prisluškoval na vse strani. Počasi je vrtel glavo kot vrabček in vlek vsak šum na nastavljenno uho.

„Čudno! Mir je vsepovsod.“

„Ali z mrakom zaspijo?“

„Kakor je. Včasih odgovarjajo še dolgo v noč. Če je pa luna, radi podaljšajo večer. — Bom poskuša poklicati,“ se je odločil.

Dlan desnice je prislonil k picu, da bi svoj klic usmeril, kamor ga je želel. Nato je na drobno zacrčal, kakor bi imej pravega slavčka na dlani.

Toda klic se je izgubil v prazno. Tišina. Sama tišina.

Glasneje je zavil sladko melodijo. Nato še enkrat in še enkrat...

Cerkveni zvonik je posivel, vas in vse okrog naju se je pogrezalo v temo.

Spet je prav zateglo poklical in naglo odsekal. Nasmehnil se je in že dvignil prst desnice.

„Ga slišiš?“ je skoraj zašepetal. Pokazal je v smer, odkoder je ujel komaj zaznavni odgovor. V drobnih očeh se mu je užgalo dvoje sonc: žarečih, vročih, polnih luči. „Čez čas ga boš imel v grmu pred seboj.“

Ponovil je klic in spet čakal na odgovor.

„Ga slišiš, je že bliže. Ti nisem rekel? Slavčki najlepše pojejo zvečer. Kakor vasovalci.“ Ves je gorel od zadovoljstva.

V resnici je bil njegov odgovor močnejši...

Tako sta se lep trenutek tople pogovarjala. Potem pa je odgovor spet izostal. A Pavle se ni dal ugnati. Vztrajno je klical kakor zaljubljenec pod dekletovim oknom. Jaz pa sem miroval, kakor mi je bilo naročeno.

Še enkrat je ponovil. Tedaj sva začula komaj slišni utrip perutnic v grmu.

Pavle je brž zaobrnil roko, da je preusmeril svoj klic: zaplaval je preko naju in se izgubljal na drugi strani proge. Skušal ga je ukaniti.

Slavček je res zategnil svoj odgovor, kakor da išče za klicem. Pred nama je zapel dvakrat, trikrat, vabeče, skoraj tožeče.

Pavle se mu je čisto na kratko oglasil. Slavček mu je prijazno, sladko odpel...

Od vzhičenja se nisem mogel več vzdržati.

„Ti si čarodej!“ sem se komaj z dihom obrnil k njemu. Pa mi je brž z roko zamašil usta. Bilo je prepozno. Slavček je že sfrčal v neznano.

„Žlobudra! Pa sem ti rekel...“ se je razburil in me kregal. „Kakor na niti sem ga imel. Ženitev ga že preganja. Lahko bi se bil poigral z njim.“

„Nisem mislil, da bi moj šepet mogel slišati,“ sem se poskušal opravičevati.

„Ti nisem rekel, da ga izredno ostru sluh varuje pred zasledovalci?“ Čez čas je še dodal: „Pokvaril si mi večer! Pokvaril!“

Naglo se je dvignil, si otresel zdrobljeno suho travo z jopiča in se napotil proti taborišču. Čutil se je opeharjenega za svojstveni užitek.

Šel sem za njim in vrtal sam pri sebi. Je bil žalosten ali prav zares jezen? Niti besede nisva spregovorila na povratku. Pred njegovo barako sem ga pozdravil za lahko noč, a nisem dobil odgovora. Kakor bi bil poklical slavčka v prazno...

— — —

Čez kake tri tedne se je v zgodnjem večeru pred hišo komandanta taborišča ustavilo vozilo angleške vojaške policije. Naši stražarji na bloku so na to v hipu opozorili določene osebe, kakor jim je bilo zaupno naročeno.

Mrzel veter tebe žene, drobna ptičica od nas... (Jože Beranek)

Tudi na vrata mojega kurnika je potrkalo. „Pazite se, M. P. je na bloku!“ mi je pošepnil mlad fant. „Na določenem mestu se dobite z drugimi.“

Popravljal sem šolske naloge. Brž sem jih vtaknil v mapo, nataknil močnejše čevlje, zgrabil suknjič in potisnil kapo na glavo. Pa palico in koc v roko ter se izmuznil iz barake, ki se je odpravljala spat. Nihče me ni opazil.

Na drugi strani zidu sem ob konviktu zadel na dva študenta.

„Pokličite mi Toneta Škulja!“ sem naročil.

„Kaj se je zgodilo?“ je prestrašen pobaral. V medlih lučeh železniške postaje me je videl napravljenega za na pot.

„Pomagajte mi čez ograjo! Na bloku so sumljivi ljudje.“

Na poznanem mestu je privzdignil žično mrežo, da sem zlezel na drugo stran. „Če še kaj rabite, me obvestite!“

Začutil sem se svobodnega. Prečkal sem progo in se pognal na cesto. Ob zidu igrišča sem se ustavil. Tam je bilo mesto, kjer naj bi se našli z ostalo četvorico.

Bil je prijeten, čeprav temen aprilski večer. Primeren za veselo tarokiranje ali vsaj toplo spremljavo trpeče zaljubljenke Mete ob branju Tavčarjevega Cvetja v jeseni...

Hlad me je že objemal, da sem si ogrnil koc čez pleča. Četvorice ni bilo od nikoder. Žvižgati si nisem upal, klicati tudi ne. Še manj, da bi bil rinil nazaj in poizvedoval. Pustil je so me samega.

Usekal sem jo počasi proti Amandoli. Cesta je bila prazna v tej nočni uri. Načrtoval sem: tu poznam bližnji svet. Kmalu pridem do dolnice z njivami. Na eni čepi odprta košiba z nekoliko koruznice in suho travo. Ta bo dobra za zavetje prve noči.

Dolgo sem žedel na trdem ležišču. Mislil sem na četvorico. So me čakali kje drugje ali smo se zgrešili? Domenjeni smo bili, da jo mahmemo v kako poznano laško bajto. Ostali so poznali precej domačinov.

Šele pozno sem se pomiril. Tedaj sem zaslišal harmoniko, ki je veselo pela nekje na drugi strani Temze. Razposajeni glasovi so se zlivali z njo in trgali nočni

mir po dolini. Skoraj bi se bil odpravil tja v bližino in si vsaj nekoliko privoščil veseli večer, ko ne bi bila mrzla voda v rečni strugi vmes. S poltihim pripevom sem si skušal ustvarjati toplo razpoloženje okrog hladne osamelosti.

Po polnoči je priplaval krajec lune na nebu. Bela svetloba je budila življenje na zemlji: drevje je kar v trenutku zraslo, posrebreni hribi naokrog so se dvignili in obdali dolino, celo psi pri hišah so opozarjali z laježem na svojo budnost. Harmonika je oživila in poskočnost njenih zvokov je pregnala ljudem zaspanost iz oči.

Mi ni zagotavljal Pavle, da v luninih nočeh ptiči spijo le napol?

Poklical sem slavca kakor on. Toda moj klic je onemel v praznoti.

Poskušal sem vdruživ, bolj ganljivo. Tišina.

Potem sem žvižgal kar naprej, brez prestanka, da bi mogoč zbuditi tudi gluhe. Vse brez uspeha. Treba je biti čarovnik, sem si na tiho ponavljal. Kako bi se mi bil smejal Pavle, če bi bil slišal moje brezupne poskuse!

„Pavle! Pavle! Ptiči spijo. Pojdi še ti spat!“

Spoznal sem jih po govorjenju. Četvorica naših je šla po poti ob koncu njiv mimo, a sem trdovratno molčal.

„Pusti ga! Saj ni Pavle!“ se je vmešaval drugi. To je talijanišimo, ki čaka na tiče ponoči. „A

dormire, ragazzo! A dormire!“

Žvižgaril sem še dolgo, ko so oni že davno prekoračili Temzo po mostišču iz kamnov, za katerega jaz nisem vedel, in se bližali hiši s poskočno muziko.

Drugo jutro sem zvedel, da je obisk M. P. odbrnel s svojim jeepom prav kmalu.

Četvorica pa me je najprej oštelala, češ da je nisem čakal na domjenem mestu. V skrbeh so bili zame! Potem pa še toliko bahanja, da so izvrstno prebili noč: gostili so se in plesali do jutra na slavju pri znanih ljudeh in ob harmoniki. Molčal sem. S čim neki naj bi se bil jaz bahal?

V Argentini sem Pavleta bolj poredko srečaval. Včasih pri nedeljskih mašah ali drugem slavju. Vedno sem se mu približal, da ga pozdravim. Kajti rad sem mu priznaval skrivnostne čarovniške moči nad ptiči.

„In ptiči, Pavle? Jih še kaj kličeš?“

Zresnil se je, se popraskal za ušesom in hotel pokazati hud obraz, posebno pred večjo družbo. Vselej je ponovil do pičice zgodbo tistega večera v hribih za Serviglianom. Potem pa je še dodal: „Ta frdacena žlobudra je kriva,“ kažoč proti meni, „da ga nisem ujel z roko, ko sem ga že čisto blizu privabil...“

Nikoli pa ni odkrito razodel, ali mi je bil tisti greh že odpustil ali ne.

Ko sem zvedel, da ga je resna bolezen položila v posteljo, sem

se odločil, da ga obiščem. Neko dopoldne sem premeril stopnišče pred visoko stavbo bolnišnice Fernández, se povzpел z dvigalom do vrha in tam poiskal g. Košička, da me je odvedel do njega.

„Mislite, da se bo kmalu vrnil domov?“ sem ga pobaral med dolgimi hodniki.

„Zdaj ga pripravljajo za ponovno operacijo. Take bolezni niso nič prijetne.“

Razumel sem ga. Ni se mu dalo govoriti naravnost. Težka sladkorna se merada brati s človekom.

Káko veselje sem mu prinesel! Kakor bi mu bilo sonce posijalo v obraz. Kazal se je, da bi bil hotel koj vstati in se odpraviti z mano. Ven iz te hiše! Domov med zdrave in vesele ljudi.

„Veš, še enkrat me bodo operirali, potem pa domov. Boš videl, káko slavje bom tedaj naredil! Vse, kar nas je tu nekdanjih, gadov' iz Servigliana, bom povabil. Tudi tebe. Moramo se zbrati. Toliko spominov nas družijo!“

„Rad bom prišel. Saj veš, od kdaj se že poznavamo!“ sem mu objubil. „Zdaj nisi več hud name zaradi tistega večera v Serviglianu?“

„Kaj vendar misliš? Kaj bom hud! Nasprotno: rad te imam, ker si me tako presenetil z obiskom.“

„Želim ti, da se res kmalu vrneš. Zdrav in dobre volje! Domov te bom še prišel pogledat. Povedal mi boš še kaj o ptičih... in o svojih pohodih po Barju.“

„Tisto pa res! Če boš le hotel

NAMENI

APOSTOLATA MOLITVE ZA SEPTEMBER 1986

- Da bi južnoameriški kristjani zvesto spolnjevali poslanstvo svojega krsta.
- Za gobave.
- Da bi naša mladina rastle in zorela v prijateljski povezanosti z evharističnim Jezusom.

poslušati. Toliko stvari je tu notri, ki jih nisem nikoli nikomur zaupal...“

Desnico si je položil na srčno stran, oči pa mu je zalila velika in grenka žalost ob spoznanju, da je marsikaj v življenju preveč ljubosumno hranil zase.

„Bom, Pavle. Rad te bom poslušal.“

Pri tej besedi je ostalo.

Škoda bi bilo najlepše stvari pokopavati v zemljo — sem si mislil, ko sem potem vstopal v mikro, da me potegne proti Botaničnemu vrtu. Zakaj jih ne bi vsaj nekaj rešili? Za slovensko emigrantsko kroniko...

Zgodilo pa se je drugače, kakor sem želel: kajti nihče ni sam gospodar svojih dni in poti!

Jože Krivec

fouček — zakrivljen nožič, krivček

kurnik — pregrajeni oddelek v baraki za bivanje

Kruh

Kristus je na različne načine navzoč med nami: v svoji Cerkvi, v božji besedi, najbližji pa nam je v znamenju kruha, ali kakor pravimo v podobi kruha. Zakaj je Jezus prav kruh izbral za znamenje svoje pričujočnosti, bomo lažje razumeli, če nekoliko pomislimo, kaj nam kruh pomeni.

Jezus je v Nazaretu vsak dan videl isti prizor: Ko je jutranja svetloba zarisala dovolj svetel okvir okoli vrat njihovega stanovanja, je Marija vstala v mraku, saj ni bilo pravega okna v steni in je svetloba prihajala le bolj skozi reže pri vratih, vzela glinasto posodo, stopila k steni, kjer je bila posoda z žitom. Odmašila je odprtino, ki je bila spodaj, da je zrnje z rahlim šumom v curku napolnilo posodo, kolikor ga je bilo treba, da so imeli dovolj kruha za tisti dan.

Potem je Marija odprla vrata in stopila pred hišo k ročnemu mlinčku. To sta bila dva kamna, spodnji trdno vsajen in negiben, zgornji je imel v sredi odprtino in je bil opremljen z ročajem. Marija je segla po zlato zrnje in ga z levico sipala v luknjo v kamnu, z desno je prijela za ročaj in zavrtela kamen okrog njegove osi. Zaradi vrtenja se je zrnje znašlo med obema kamnoma in teža gornjega kamna ga je zdrobila v sipko moko, ki se je na določenem mestu vsipala v nastav-

ljeno posodo. Nato je vzela kvas, ga zamesila v moko s toliko vode, kolikor je bilo treba, potem pa pustila nekaj časa, da je testo vzhajalo. Ko je naredila iz testa kolačke, jih je spekla v posebni peči na dvorišču, da je bila vsa okolica polna najprijetnejšega vonja po novopečenem kruhu.

Ko se vmislimo v to sliko, nam je, kakor da gledamo svojo mater, kakor jo opisuje v pesmi Hvalnica kruhu pesnik Anton Vodnik, iz katere vzemimo nekaj vrstic:

Mati mesi, gnete, peče kruh,
pod lesenim stropom zablestel je
Sveti Duh...

Na zlati prag med temnimi vrati
nenadno stopila sivolasa je mati.
V rokah je kakor ma pateni
držala prvi hleb,
kot sonce mlad in lep,
ki v peči ognjeni
je zorel kot sad
o, kakor v naročju njene ljubezni.

Marija je pripravljala dvojni kruh, kruh za vsakdanje in kruh za večno življenje, ko je hranila in skrbela za svojega Sina, ki nam je postal kruh iz nebes.

Kruh je osnovna hrana, mnogim narodom najvažnejši. Kjer ni kruha, pravimo, da je lakota, „saj še kruha nimajo“. Kruh je zdrava hrana, ki se je nikoli ne preobjemo in nam diši, ko smo se vsega drugega že naveličali. Kruh nam obnavlja naše telesne moči in nam daje novo življenje, zato je pri vseh ljudstvih kruh

nekaj svetega in so ga od najstarejših časov uporabljali tudi za božjo službo. V stari zavezi je bilo v templju položenih vedno dvanajst hlebčkov kruha, ki so jih vsako soboto zamenjali in so bili tam kot znamenje zaveze z Bogom in kot znamenje, da Bog hrani in skrbi za svoje ljudstvo.

Nam kristjanom pa je kruh znamenje vstajenja in polnosti v večnem življenju. Kakor namreč pšenično zrno sicer umrje, toda prav s tem, ko umrje, rodi novo življenje, bogat poln klas, in na ta način živi dalje, tako je tudi s človekom. Ko umrjemo, se način našega bivanja samo spremenijo, ne pa uničijo, razpade samo šotorno, to je začasno bivališče v

tem tvarnem svetu, človek pa začne takrat živeti na nov način, onstranski in večnosten. Kakor mora zrno pasti v navidezno smrt, da vstane v življenje, tako mora tudi človek skozi temo smrti v svoje novo življenje.

Praden je šel Jezus v svojo smrt in je po vstajenju ostal neviden s svojo Cerkvijo, nam je dal znamenje, da je tukaj, med nami. In za vidno znamenje je izbral kruh. V evangeliju beremo, kako ljudje hočejo znamenja: „Katero znamenje boš dal, da bomo uvideli in verovali?“ — Jezus jim je rekel: „Jaz sem kruh življenja.“

Od tistega velikega četrtka, ko je kruh prvič postal Kristusovo telo, imamo znamenje, ki je vredno našega največjega spoštovanja in čiščenja: Jezusovo navzočnost pod podobo kruha.

Zaradi božjega kruha, nam je tudi vsak navaden košček kruha svet in dragocen, pomeni nam namreč, da smo ljudje tesno povezani med seboj, kakor je košček kruha nastal iz mnogih zrn in je pri njegovem nastanku sodelovalo toliko ljudi: od kmeta, ki je oral in sejal, do strojnika na kombajnu, mlatničarja, prevoznika, minarja, peka, trgovca in potrošnika, vsi imamo delež na tem kruhu. Kako lepo bi bilo, če bi vsi bili deležni tudi božjega kruha, da bi se vsi ljudje na svetu počutili povezane med seboj po božjem kruhu Jezusu Kristusu.

Lojze Kozar

Gradivo za slovenski katoliški shod

Spremna beseda

Buenos Aires, v avgustu 1986

Slovenskim rojakom v Argentini!

Slovenska zdomska skupnost v Argentini kaže ves čas živo težnjo, da se ohrani v zvestobi vesoljnemu cerkvenemu občestvu, svojim krščanskim izročilom in slovenski narodni pripadosti. Ta težja temelji v trdni katoliški verski zavesti in se hrani iz prepričanja, da so katoličani v vseh razmerah dolžni iz ljubezni do bližnjih, iz spoštovanja do staršev in iz hvaležnosti za žrtve vseh slovenskih rodov po močeh prispevati, da se slovenskemu ljudstvu zagotovi svoboda in drugi pogoji za časno srečo in za pot k zveličanju.

Taki usmerjenosti so že v prejšnjih dobah od leta 1892 služili slovenski katoliški shodi in so ji dajali miselno podlago, nakazovali poti, postavljali delovne načrte in sploh pospeševali zagon slovenskih katoliških sil. V naši skupnosti pa smo priredili delni katoliški shod leta 1952.

Danes se spet zdi, da se nam postavljajo nova vprašanja, ki jih prinašajo spremembe na mnogih življenjskih področjih.

Da bi ob sicer nespremenljivih resnicah in nujnih življenjskih zakonitostih poiskali zase in posebno še za naše nove rodove spremenjenim razmeram primerno pot in zadobili novega zagona, je v začetku leta 1984 pokojni msgr. Anton Orehar sprejel misel, da se pripravi nov katoliški shod v Argentini. Za ta namen je izbral poseben odbor in mu zaupal začetne priprave. Odbor je ob sodelovanju drugih rojakov pripravil gradivo, ki naj bi bilo izhodišče za nadaljnja razmišljanja. To gradivo, ki ga zdaj objavlja revija „Duhovno življenje“, je razdeljeno po odsekih, ki ustrezajo posameznim področjem našega življenja in delovanja.

Kot delegat za slovensko dušno pastirstvo v Argentini sem čutil za dolžnost, da prevzamem pobudo msgr. Oreharja, zato zdaj razglasam sklicanje katoliškega shoda za našo skupnost v Argentini. Vse rojake vabim k prizadevnemu sodelovanju pri javnem obravnavanju predloženega gradiva.

Vse, ki bi mogli s kritičnimi pripombami in s predlogi za spre-

membe ali dopolnila prispevati, da bodo sklepne izjave res stvarne in popolne, prosim, naj svoje misli oddajo najkasneje do konca decembra tega leta na naslov Pripravljalnega odbora za sloveski katoliški shod, Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, 1407 Buenos Aires.

Vsem rojakom zaupam, da bodo prosili za božji blagoslov tej pomembni zadevi in jo posebej še priporočali slovenskim zavetnikom in mučencem.

Za pripravljalni odbor
lic. Milan Magister
predsednik

Dr. Alojzij Starc,
delegat za slovensko dušno pastirstvo
v Argentini

Odsek za versko - nravno življenje

Verska skupnost katoliških Slovencev v Argentini, ki je sad prizadevanj dušnih pastirjev in vernikov pa obilnega božjega blagoslova, hoče kot doslej tudi vnaprej živeti iz načel, ki jih shod razjasnjuje in potrjuje.

Slovensko dušno pastirstvo v Argentini ima svoj začetek v letu 1933. Njegov vrhovni namen je enak namenu vse Cerkve, to je slava božja in zveličanje duš: torej posredovanje, gojitev in rast versko-nravnega življenja med rojaki v Argentini.

„Navodilo za dušno pastirstvo izseljencev“ pravi: „Potrebno in primerno je, da oskrbujejo izseljence duhovniki istega jezika...“

Slovensko dušno pastirstvo je postavljeno za vse Slovence v Argentini: za tiste, ki so se tu naselili, kakor tudi za njihove potomce. Nadnaravna rast vernikov naj se opira na naravne in kulturne vrednote, ki so njihova last.

Domače vodstvo in samostojnost slovenskih dušnopastirskih ustanov je utemeljeno na naravnih pravicah in dolgoletnih izkušnjah.

Narodnost nam je dana kot naravna vrednota. Zato verska skupnost zavestno opira nanjo tudi

versko-vzgojni red. Slovenski jezik naj ostane med nami označevalni jezik. Na velikem spoštovanju do te dobrine, ki izvira iz spoštovanja do prejete stvarnosti, temelji potreba, da se tudi v verskem občestvu slovenski jezik goji pa tudi načrtuje vse potrebrno, da si mladi rojaki popolnoma osvojijo svoj materin jezik.

Da more biti kos tej nalogi, je slovensko dušnopastirstvo razdelilo naše versko občestvo na posamezna področja, ki so pod vodstvom narodnega delegata zaupana krajevnim dušnim pastirjem.

Naloga narodnega delegata je, poleg povezave vsega dušnega pastirstva med nami, tudi to, da vzdržuje stike s krajevnimi in slovenskimi škofi ter z osrednjim argentinskim katoliškim odborom za pastoralo vseljencev. Za tiste kraje, ki nimajo lastnega slovenskega dušnega pastirja, skrbi narodni delegat, da jih obiskujejo naši duhovniki po skupnem dogovoru in redu.

Med slovenskimi verniki v Argentini je treba gojiti globoko versko življenje. Molitve, žrtve in odpovedi naj poživljajo med nami apostolskega in misijonskega duha, v zavesti, da je naš narod v tem času potreben še posebej velikih milosti za spreobrnjenje in spravo. Izprositi te milosti je naloga vseh vernih rojakov.

Da bo v skupnosti dovolj prizadevnih in sveto živečih dušnih pastirjev, je potrebno, da se delo za duhovniške in redovniške poklice pričenja že v družinah, po ti-

sku, verskih in katoliških organizacijah ter vsem našem občestvu.

Ker se versko-nravno življenje razvija pod vodstvom trojne cerkvene službe: učiteljske, posvečevalne in pastirske, zato začrtajmo v tem smislu temeljne smernice, ki naj nas vodijo na naši življenjski poti proti končnemu smotru.

1. Učiteljska služba v naši skupnosti

Po nauku koncilske konstitucije „Luč narodov“ zavzema označanje evangelija prvo mesto med dušnopastirskimi dolžnostmi. Po božji besedi se namreč Stvarnik razodeva in deluje. Jezik postaja na ta način važno sredstvo cerkvenega učiteljstva.

K posredovanju in poglobljanju božjega nauka je poklicano vse božje ljudstvo, ne samo tisti, ki so deležni službenega duhovništva.

Za širjenje božje besede in poglobljanje vanjo bomo skrbeli pri mašah, svetih urah, duhovnih obnavah, letnih duhovnih vajah, na šolskih tečajih, v verskih in katoliških organizacijah, s tiskom ter z razširitvijo branja svetega pisma. Z istim namenom naj se redno prirejajo študijski dnevi za mladino in za odrasle, roditeljski sestanki in tečaji za spoznavanje papeških dokumentov ter katoliškega nauka v perečih vprašanjih. Prirava za zakramente, nagovori pri pogrebih in razgovori na dušnopastirskih obiskih naj

bodo redna priložnost tudi za razlago verskih resnic.

Tako družine kakor krajevni domovi naj skrbne, da bodo imeli svoje knjižnice, v katerih naj bo na čas nem mestu sveto pismo pa tudi druge knjige in revije verske vsebine.

Starši naj navajajo otroke že v rani madosti na duhovno branje.

Družinsko vzgojo naj tudi na tem področju dopolnjujejo slovenski šolski tečaji. Posebej naj poskrbe za razlago slovenskih izrazov, ki so potrebni za razumevanje osnovnih versko-moralnih resnic in nauka o zakramentu sprave. Verska skupnost naj poskrbi, da prejme mladina ob pravem času primerno vzgojo o človeški spol-

nosti, o njenem plemenitem namenu in o pripravi za ustanovitev verne slovenske družine.

Slovenske mladinske organizacije naj dopolnjujejo delo staršev in šolskih tečajev.

Katoliška akcija, katere namen je tudi vzgajati slovenske katoliške laike v naši skupnosti, naj med svojimi člani še posebno pogloblja čut odgovornosti.

Slovenski laiki naj čutijo s Cerkvijo, posebno pa s svojim verskim občestvom, in naj imajo dejavno odgovornost za krščansko življenjem v njem.

Družbeno-gospodarsko življenje zahteva, da se rojaki kot resnični in dosledni katoličani seznanjajo z družbenim naukom Cerkve, ga študirajo in naobračajo pri vsakokratnih odločitvah v svojih podjetjih pa tudi na odgovornih delovnih položajih.

Pri slovenski službi božji je treba posvečati posebno pozornost dobri pripravi bralecev, posebno mladine, ubranemu petju, ki naj naravnava razpoloženje k nadnaravni duhovnosti, ter skrbno izdelani pridigi.

Pripravi za prejem zakramentov posvetimo tudi v bodoče veliko skrbi tako med mladino kakor med odraslimi. Posebni pripraviški tečajji za ženinine in neveste naj imajo tako nadnaravno kot naravno usmerjenost.

Živimo po besedah našega velikega škofa Slomška: Sveta vera bodi vam luč, materin jezik bodi vam ključ do zveličavne omike!

2. Posvečevalna služba v naši skupnosti

Drugi vatikanski cerkveni zbor nas opozarja, da je posvečevalna služba središče delovanja Cerkve. Po njej namreč dajemo Bogu dolžno slavo in se posvečujemo.

Ker je maša središče božjega občestva, bomo pospeševali udeležbo in sodelovanje pri slovenski službi božji ter tako rasli v medsebojnem razumevanju in ljubezni; nanjo se bomo skrbovno pripravljali, tako duhovniki kakor tudi ministranti, bralci, pevci in vsi verniki. Udeleževali se bomo svete daritve kar najpogosteje, posebno še za prve petke in prve sobote. Tudi družinska in skupnostna praznovanja bomo skušali poglobiti s sveto daritvijo.

Skrbeli bomo, da bo naše prejemanje zakramentov res dobro pripravljeno in globoko doživeto. Temu namenu naj služijo razen veroučne priprave še posebni tečaji za botre, starše, prvoobhajance, birmance in zaročence.

Zakrament birme bomo obhajali z globoko pripravo vse skupnosti in kar se dá slovesno.

Zakramentu sprave bomo dajali pomen, ki ga nakazuje apostolska spodbuda z dne 2. 12. 1984. Nanj bomo pripravljali otroke ter vzpodbujali mladino in odrasle, da ga bodo prejemali redno. Postni čas bo še posebno čas priprave v skupnosti na zakrament sprave.

Zakrament bolniškega maziljenja naj postane reden pripomoček

našim bolnikom in ostarelim. Skrbeli bomo, da bodo pomen tega zakramenta poznali vsi slovenski verniki že od mladih let.

Daljna priprava na zakrament zakona naj se prične že v otroški dobi ob zgledu očeta in matere; nadaljuje naj se med mladostniki in zaročenci. Na ta zakrament in na družino bomo gledali v luči apostolskega pisma „Familiaris consortio“ papeža Janeza Pavla II. z dne 22. 11. 1981.

Družinska molitev naj bo eden od opornikov naših družin. Skupna večerna molitev vse družine je močna vez ljubezni med njenimi člani. Pospesujmo tudi skupno molitev angelovega češčenja in rožnega venca, tako v družinah kakor v skupnosti.

Posebej spominjajmo slovenske družine, naj ohranjajo lastne družinske verske običaje, ki se prenašajo iz roda v rod. Kot primer naj služijo božične in velikonočne navade pa tudi verske pesmi in obhajanje godov osebnih in družinskih zavetnikov.

Križ na vidnem mestu v naših domovih naj priča o živem pričanju družin, ki v njih prebivajo.

Češčenje Srca Jezusovega in Brezmadežnega Srca Marijinega naj se izkazuje še posebej v opravljanju devetih prvih petkov in petih prvih sobot vsako leto, pa tudi v posvetitvah naših domov in družin.

Letne duhovne vaje naj bodo šola krščanskega življenja in vir duhovnega napredka. Skupna ro-

manja na Marijine božje poti pa naj bodo sredstva za utrditev vere in medsebojne povezanosti ob verskih in narodnih vrednotah.

3. Pastirska služba v naši skupnosti

Pastirska služba je v prvi vrsti zaupana papežu in škofom, a so pri njej udeleženi vsi verniki. V skupnosti naj se zato poglobljajo osnovne resnice našega včlenjenja v Kristususa in zavest apostolske odgovornosti, ki iz tega izvira.

Pastirska služba naše skupnosti naj zajema tako posameznike kakor ustanove in organizacije; naj se ne omeji le na našo zdonsko skupnost, ampak naj ima pred očmi ves slovenski narod v domovini in po svetu, pa tudi deželo, v kateri živimo, ter celotno Cerkev z vsem njenim misijonskim prizadevanjem.

Ker je mladina upanje Cerkve in naroda, ji posvečajmo vso skrb. Skrbimo za vzgojo že v predšolski dobi in nadaljujmo z njo po tečajih za osnovno, srednjo in visokošolsko izobrazbo. Pridobivajmo fante in dekleta za mladinske organizacije, ki naj imajo versko in narodno usmerjene vzgojne in delovne programe. Vse mladinske organizacije naj bodo kraji verskega poglobljanja, krščanke vzgoje in svetovnonazorske objašnitve.

Za mladino prirejjajmo redne mladinske maše, srečanja in dobro pripravljene izlete. Zdravo raz-

vedrilo naj bo pomemben del mladinskega življenja v naši skupnosti. Pospeševati je treba tudi osebne prijateljske stike med mladino iz različnih krajev, v katerih žive in delajo naši rojaki. Skrbimo za versko-moralno, narodno in družbeno oblikovanje mladega rodu, ki naj črpa moči za zdravostno rast iz Evharistije.

Med verskimi organizacijami naj bo v središču našega prizadevanja Katoliška akcija, katero priporoča tudi II. vatikanski koncil in ki je v naši skupnosti storila že mnogo dobrega.

Duhovniški in redovniški poklici naj bodo znak in sad našega resničnega krščanstva.

Izobraženci so tisti del naše skupnosti, ki more na poseben način sodelovati pri apostolatu med nami in ki je k pastirski službi še posebej poklican. Skrb za jasnost mišljenja in za poglobitev v krščanskem nauku pri izobražencih je zato izrednega pomena.

Duhovna in telesna dela usmiljenja so eden od znakov krščanske ljubezni. Zato naj bo dobrodeelnost v skupnosti vedno živa. Organizacije kakor Vincencijeva konferenca, Zveza slovenskih mater in žena, Rožmanov dom, Dom sv. Vincencija so namenjene vsej skupnosti in od nje odvisne.

Osrednja Slovenska hiša in krajevni domovi naj bodo kraji našega zbiranja pa tudi gojitve naše verske in kulturne dediščine. Posvečajmo jim svoj čas, talente in gmotno pomoč ter podpirajmo

vse, kar našo skupnost gradi. Vse, kar služi krščanstvu in slovenstvu, naj najde odmev v naših srcih.

4. Sklepne misli

Polni krščanskega upanja se bomo radi spominjali svojih rajnih; za njihove duše bomo molili po naših družinah in cerkvah. Kot duhovni dediči tistih, ki so darovali svoje življenje ali prostost v boju za krščanstvo in svobodo v našem narodu, bomo vključevali v svoje molitve, posebno v mesecu juniju, vse znane in nezname žrtve komunistične revolucije na Slovenskem in prosili Boga za njih duše pa tudi za spreobrnjenje njih, ki so gorje zakrivili.

Predvečer praznika Brezjanske Marije Pomagaj (23. maja) naj bo posvečen, kjerkoli Slovenci ži-

vimo, družinski molitvi za slovenski narod.

Kot važen del skupne duhovne dediščine naj nam bo pri srcu češčenje svetega Modesta, prvega škofa na Slovenskem, sv. bratov Cirila in Metoda ter priporočanje našim svetniškim kandidatom: Ireneju Frideriku Baragi, Antonu Martinu Slomšku, Janezu Gnidovcu, mučencem brezbožnega komunizma na Slovenskem in velikemu pastirju škofu Gregoriju Rožmanu.

Pri vsem delovanju pa naj nas vodi brezmejno zaupanje v Boga in v Marijo Pomagaj, Kraljico slovenskega naroda. Ona naj stoji ob strani naši skupnosti pri molitvi in delu za stanovitnost, spreobrnjenje in svobodo vseh naših rojakov in za poglobitev krščanstva v deželi, v kateri živimo.

Odsek za narodno - družbena vprašanja

Človekova oseba je počelo vsake skupnosti in družbe. Človekove naravne dolžnosti kot tudi pravice, ki iz teh izvirajo, naj bodo mera zdravih družbenih odnosov.

Naravni skupnosti, ki jih predstavljata družina in narod, sta za osebnostno rast temeljnega pomena, zato naj bosta predmet posebne skrbi in središče našega družbenega delovanja.

Človek mora sprejemati danosti narave in narodno kulturo kot Stvarnikov dar. Zato tudi hvaležno usvajamo slovensko kot svojo osebno vrednoto, ki smo ga podedovali od prednikov in izoblikovali z življenjem v družbi ali so nam ga vcepile posebne življenjske razmere. Skrb za oblikovanje krščanske osebnosti nam nalaga, da smo tej vrednoti zve-

sti, tako da jo ohranjamo, izpopolnjujemo in bogatimo.

Kot kristjani zavračamo rasno ločevanje, malikovanje narodnosti in vtopljanje poedinca v družbo, ki je do narodnosti brezbrizna. Vsak človek stoji pred svobodno odločitvijo, da sprejme svojo narodno danost in se vključi v življenje narodne skupnosti; vendar izneveriti se narodu ni znamenje trdne osebnosti in je začetek npravnega nazadovanja.

Sprejemamo dolžnosti, ki jih nalaga povezanost nepretrgane vrste naših rodov s slovenstvom, in tudi tiste, ki nas obvezujejo z deželo, v kateri živimo.

Voljo za svobodno in velikodušno sprejemanje slovenstva hočemo krepiti tako pri sebi kakor pri rojakih s predstavljanjem in razvijanjem razumskih in razpoloženjskih nagibov, katerih preučevanju in posredovanju bomo posvečali vso potrebno skrb.

Zavedamo se, da moreta povezovali narodno skupnost iz roda v rod predvsem kreposti ljubezni in zvestobe, v katerih naj družine vzgajajo svoje otroke že od rane mladosti.

Jezik je za slovensko narodnost posebno važna prvina in tudi pglavitni znak narodne pripadnosti. Ker jezik oblikuje naše čutenje in mišljenje ter nas kot živa vez druží s sedanjimi in preteklimi slovenskimi rodovi, ga bomo zvesto rabili v družinskem in družabnem življenju in ga izpopolnjevali v kulturnem, vzgojnem, informacijskem in drugem organiziranem delovanju, da nam bo res ključ do zveličavne omike.

Prizadevali si bomo, da bodo vsem na voljo slovenske duhovne stvaritve, ki naj postanejo potreba in užitek kar največjemu številu naših rojakov.

Slovenski poedinci in ustanove naj posredujejo med nami kulturne dobrine tudi drugih narodov, da po njih dvigamo stopnjo svojega duhovnega razvoja.

Utrjevali bomo med seboj čut vzajemnosti, ki naj raste iz zavesti, da smo dolžni hvaležno povračati, kar smo po slovenstvu dobrega prejeli, kot kristjani vemo, da nas veže zapoved ljubezni do vseh ljudi, da pa nas v enakih okoliščinah obvezuje najprej do bližnjih.

Pospeševali bomo vednost in zavest o slovenskem prispevku k duhovnemu in tvarnemu razvoju človeštva v preteklosti, doma in na tujem. Krepili bomo tudi pre-

pričanje, da sta slovenska prisotnost v svetu in delo za človeštvo previdnostna priložnost za duhovni in tvarni razpon slovenskega naroda, za razodevanje njegovih teženj in za pobujanje odzivnosti nanje.

Misel na trpečo, razkosano in nesvobodno Slovenijo nam bo branila, da ne zaidemo v samoljubno otrdelost in samozadovoljnost, tako osebno kakor skupinsko. Z vsemi sredstvi bomo spominjali na njene stiske rojake in svetovno javnost, predvsem pa sami živeli tako, da se od nje ne oddaljimo ne v mislih ne v čustvih.

V duhu krščanske solidarnosti in v zavesti osebne zaveze bomo spremljali življenjski razvoj Slovenije pa tudi sprejemali odgovornost za njeno usodo. Pospesevali bomo preučevanje njenega položaja in namembnosti v zboru narodov ter sodelovali pri opredeljevanju slovenskih narodnih ciljev.

Skrbno bomo varovali duha in naravo političnega zdomstva, da bo še naprej pospeševatelj svobodnega ustvarjalnega razvoja in izrečen nositelj odpora proti političnemu totalitarizmu v domovini.

V imenu človečanske etike in v duhu krščanskih moralnih načel ostro obsojamo in odklanjamo sedanji politični ustroj v Socialistični republiki Sloveniji, ker temelji na načelnem zavračanju nadčutne duhovnosti in s silo o-

nemogoča, da bi slovensko ljudstvo prosto odločalo o svojem načinu življenja in si svobodno izbiralo svoje predstavnike in postave. Komunistične oblastnike v domovini dolžimo krivde za duhovno in stvarno osiromašenje ter za нравni razvrat v našem ljudstvu.

Ko terjamo za slovensko ljudstvo svobodo, obetamo, da bomo pospeševali preučevanje pobud in možnosti za ureditev slovenske družbe po naravnih in krščanskih načelih, opirajoč se na cerkveni nauk. Misli in predloge, ki bodo sad naših in tujih skušenj z individualizmom in kolektivizmom, bomo sporočali slovenski javnosti, da se zbuja ob njih plodna obravnava.

Neprenehoma bomo spremljali tudi delovanje naših rojakov, ki se bore za svojo rast in za obstoj na slovenski zemlji zunaj meja matične domovine. Njih boj za osnovne človečanske in narodne pravice bomo podpirali in obveščali o njem svetovno javnost.

Ker imamo svobodo za dragocen in nedeljiv dar narave, pozdravljamo vedno glasnejše klice po slovenski politični neodvisnosti in pravni samostojnosti. Prepričani smo, da bi državna osamosvojitve dala Sloveniji novega poleta in ji omogočila vsestranski napredek. Razvijali bomo miselno utemeljevanje državne samostojnosti in se bomo zanjo zavzemali doma in v svetu.

Da se razvija in utrjuje v narodu krščanska misel o družbe-

nih odnosih, bomo pobujali kar najširše demokrasko gibanje, katero naj zajame in poveže — ob spoštovanju prostosti za lastne pobude — vse nastope, ki imajo za temelj in izhodišče krščanska načela. To gibanje naj širi vsepovsod živo zanimanje za slovensko vprašanje in nepretrgoma goji smisel za udeležbo pri političnem prizadevanju, ki naj se razvija ob močnem in dobro zgrajenem zdamskem predstavništvu.

Kot člani emigracije, ki raste

in živi iz žrtev, ki so dale življenje za slovenski narod in krščansko vero, čutimo še posebno dolžnost in odgovornost, da se zgodovina revolucije razjasni in se našim mrtvim prizna dolžna čast.

Stvarnika vseh rodov in jezikov bomo prosili zase v zdostvu razsvetljenja in moči, za slovensko domovino pa, da ji skrajša čas nesvobode in zablod. Skrbeli bomo, da se pobujajo v ta namen zasebne in javne molitvene akcije in žrtvena dejanja.

Odsek za kulturo

V narodu je kultura tista prvina, ki mu daje notranjo moč. Čim manjši je narod po številu, tem globlji mora biti po svoji kulturi, da se razvija in raste.

Slovenska izseljenska kultura, ki poganja iz skupnosti in poudincev, raztresenih po svetu, je del celotne slovenske kulture; svoje sile črpa iz skupnih korenin in posreduje duhovne vrednote tudi narodni glavnini, zlasti kot protiutež materialističnemu pojmovanju kulture v Socialistični republiki Sloveniji.

Narod se ohranja skozi rodove predvsem v moči svoje vere, iz katere je pognala in rodila sadove krščanska kultura. Danes je v domovini narodni obstoj ogrožen prav zaradi pomanjkanja krščanske življenjske sile. Zato je naloga Slovencev v svetu, tudi v Ar-

gentini, da si kulturno prizadevamo na temeljih krščanstva ter da posredujemo vsem rojakom možnost kulturnega ustvarjanja v svobodi.

Zarišča slovenske kulture med nami naj bodo predvsem družine s pomočjo verskega občestva, šolstva, društev in ustanov, med katerimi je Slovenska kulturna akcija še posebej poklicana, da neti čut za vse lepo, dobro in rešnično.

Slovinci naj pri ustanavljanju novih družin teže za tem, da bi bile slovenske. Sklepanje narodnostno mešanih zakonov ne ustvarja težav le pri ohranjanju narodnosti, temveč manjša družinske tradicije in vezi. Ljubezen do slovenstva naj bo mladim rojakom močan nagib pri iskanju zakonskega druga.

V družinah naj bo pogovorni jezik slovenski; tako bo njihovim članom odprta pot do slovenske kulturne zakladnice; čutenje in mišljenje novega rodu pa se bo oblikovalo v duhu in ustroju slovenskega jezika.

Pri tem naj vse družji zavest, da govorimo v svojem jeziku, to je v jeziku, ki ga je izoblikoval naš rod, ki je lasten le našemu narodu in ki se vzdržuje in razvija po nedogledni verigi slovenskih družin. Ta neprecenljiva dediščina je dospela zdaj do nas, da jo uporabljamo, obogatimo in posredujemo potomcem.

Vsaka slovenska družina naj ima slovensko družinsko knjižnico, v kateri naj ne manjkajo v zdomstvu in zamejstvu izšle knjige. Na ta način pomagajo utrjevati naše kulturne vezi in omogočajo rast slovenske kulture v svobodnem svetu. Tudi slovenski časopisi in revije, ki so v skladu s krščanskim svetovnim nazorom, naj bodo prisotni v vsakem slovenskem domu.

Slovenski tečaji in šole naj vedno teže po visoki kvaliteti. Samozadovoljno povprečnišтво škodi mladini in vsej skupnosti. Polovičarstvo in nezahtevnost učiteljev jemlje mladini čut spoštovanja do svoje kulture in do lastnih še neodkritih zmožnosti. Temeljnost pri študiju in delu naj bo ena od slovenskih kulturnih značilnosti; kolikor smo ji zvesti, bogatimo z njo sebe, svoj rod pa tudi ljudstvo, med katerim živimo.

Da nam ne zmanjka učnih moči, naj se uresniči zamisel o slovenskem pedagoškem tečaju, na katerem naj se pripravljajo na svoje delo učitelji in profesorji naših šolskih ustanov ter preučujejo učni načrti in metode. Vodstvo visokošolskega tečaja pa naj prejme vso pomoč izmed sodelavcev in predavateljev Slovenskega katoliškega akademskega starešinstva in Slovenske kulturne akcije.

Prevažna so slovenska učila in učbeniki, ki jih bo treba sestavljati in izdajati sporazumno z drugimi izseljenskimi središči, vse dokler nam svobodna in demokratična Slovenija ne bo mogla pri tem pomagati tako, da ne bo v nasprotju z našim krščanskim pogledom na svet.

Slovenski šolski tečaji naj mladino seznanjajo s slovensko stvarnostjo v očetnjavi, zamejstvu in zdomstvu, ji vzbujajo skrb za usodo svojega naroda in ljubezen do svoje kulturne vrednote preteklosti in sedanosti. Posebno naj skrb za izpopolnjevanje lastnega knjižnega jezika, za slovensko sintakso in izgovorjavo. Vsak slovenski izobraženec v Argentini naj bi znal svoj jezik ne le govoriti, ampak tudi pravilno pisati.

Slovenska mladina zunaj slovenskega ozemlja naj se navaja že v rani mladosti in v krogu svoje družine k slovenski zavednosti in k ljubezni do svojega naroda. Starši in skupnost naj jo navajajo k višji kulturni dejavnosti, še posebej v slovenskem okviru.

Dosega naj čim širšo izobrazbo in strokovno usposobljenost; razvija naj umetniško ustvarjalnost na najrazličnejših področjih, stremi naj po neprestanem kulturnem izpopolnjevanju, v zavesti, da je dolžna razvijati od Stvarnika prežete darove in bogatiti svoj narod in človeštvo s tem, da iskreno služi resnici, lepoti in dobroti.

Slovenska zdomska skupnost naj se s posebno zavzetostjo posveča oblikovanju narodno zavedne mladine, ki naj bo zdaj in v bodoče trdnjava krščanskega slo-

venstva na znotraj, na zunaj pa obramba pred asimilacijo.

V svetu rojenemu rodu je treba pomagati, da se poveže s svobodoljubno slovensko mladino v drugih deželah in se tako medsebojno bogati in krepi. Pospeševati je treba tudi osebne stike s tistimi mladimi v domovini, ki se tam trudijo za rast krščanskih vrednot v narodu. Pri tem je primerno opozarjati rojake, ki živijo na slovenskih tleh, na opomin „Prvega izseljenskega kongresa“ v Ljubljani (1935): „Ni dovolj doseči, da se izseljenci ohranijo narodu: treba je tudi preprečiti, da se narod odtuji svojim izseljenim sinovom.“ (Iz izjave Izseljenskega društva Tabor v Buenos Airesu.) Dokler je v matični republiki na oblasti totalitarna marksistična vlada, pada na rame svobodoljubnih posameznikov v Sloveniji velik del maloge, da s svoje strani to odtujitev preprečijo.

Mladinski organizaciji naj pospešujeta slovensko kulturno razgledanost med člani. Spoštovanje lastnega naj se kaže v zavestnem gojenju slovenskega jezika. Slovenščina kot pogovorni jezik v medsebojnih stikih naj bo znak zdravega ponosa in samozavesti. K temu naj pripomore tudi poznanje slovenske narodne preteklosti in zavest soodgovornosti za slovensko sedanost in prihodnost.

Vzgoja vedno novih vodstvenih moči je ena od osnovnih nalog mladinskih organizacij. Skupnost naj jima pomaga, da se bosta znašli in znalji usmerjati svoje čla-

ne v spremenljivih okoliščinah življenja v deželi.

V prizadevanju mladinskih organizacij v naši skupnosti naj se upošteva prava lestvica vrednot: najprej slovenska krščanska kultura, potem šport in telesna vzgoja ter končno razvedrilo in zabava, ki naj bo tudi slovenska. Prav je, da mladinski organizaciji poglobljata med člani težnjo po ustanavljanju slovenskih družin.

Krajevni domovi in organizacije med vseljenci v Argentini naj bodo žarišče slovenstva. Njihova vodstva, odbori, naj bodo slovenska jedra, ki bodo ohranjala in dvigala narodno zavest v skupnosti.

Vsak krajevni dom naj ima na razpolago svojim članom prostor s slovenskimi revijami in časopisi ter čim popolnejšo slovensko knjižnico. Zgled staršev in vsega starejšega rodu je najboljši način za navajanje mladine k branju tako v materinščini kakor v drugih jezikih.

Odgovorni v društvih naj budno čujejo nad slovenskim pogovornim jezikom in nad slovenskim programom prireditvev v življenju organizacij. Iz drugih kultur naj jemljejo le tisto, kar more doprinesiti k vzgoji čuta za kvaliteto, lepoto in večne vrednote, a tudi v teh primerih naj se potrudijo in vključijo take vrednote v slovenski jezikovni okvir. Na vsak način pa naj zavračajo površnost in zunanost v posnemanju razvad in „anti-kulture“ masovne družbe,

med katero žive. Jasna pravila, opomin in zgled naj bodo opora vsem, ki jih masovna miselnost in nezanimanje trgajo od slovenskih kulturnih tradicij.

„Slovenski dnevi“ naj spet postanejo letni izraz slovenstva v Argentini. Na njem naj bodo zastopana vsa področja slovenske dejavnosti z najvišjo stopnjo kvalitete, da bo to letno srečanje res spodbuda in ponos vsej skupnosti. Praznovanje „Slovenskega dne“ naj ključuje: poziv k življenju v smislu slovenskih narodnih vrednot, obujanje naših tradicij, osvežitev izročila, ki ga ohranja slovenska politična emigracija, poudarek na zdravi in velikodušni demokratični miselnosti, pogled na slovensko bodočnost ter misel na ves slovenski narod, tako v matični domovini kakor v zamejstvu in zdomstvu. „Slovenski dan“ naj lepo povezuje vse rojake ne le okrog skrbno pripravljenega programa, marveč tudi okrog naše skupne vrednote — slovenstva.

Slovenska radijska ura naj se obnovi s pomočjo kulturnega in gospodarskega odbora. Služi naj krščanski in narodni ideji, medsebojnemu obveščanju in seznanjanju argentinske javnosti z našimi narodnimi problemi. Oddaja naj bo na višini, ki odgovarja kulturnosti našega naroda.

Tudi tradicija slovenskih gospodarskih razstav vsakih nekaj let naj bo ohranjana in izvajana z isto zahtevnostjo. Vsak slovenski nastop v javnosti more biti

na svojem področju izraz našega čuta za odgovorno delo in kvaliteto, kar je tudi znak kulturne stopnje.

Da se umno in sodobno uredi naša kulturna administracija, naj se uredi skupna slovenska pisarna, ki naj z modernimi upravnimi pripomočki upravlja posle vseh ustanov, ki to pomoč žele.

Naše organizacije naj iščejo in navezujejo stike z raztresenimi udi slovenskega naroda v Argentini. Vztrajno naj jih vabijo v svojo družbo in naj poskrbe, da se bodo v njej dobro počutili; pri tem naj ne pozabijo na rojake, ki so prišli v to deželo že pred vojno.

Osrednje slovensko društvo naj ima posebnega odbornika za redno zvezo z ostalimi slovenskimi zdorskimi kulturnimi dejavniki; posebno skrb naj posveča tudi izvedbi odloka SNO o zbiranju in

ohranjanju dokumentov v slovenskem zdorskem arhivu.

Slovenska kulturna akcija s sedežem v Argentini naj razen dejavnosti za pospeševanje slovenske kulture v izseljenstvu skrbi za preučevanje skupne slovenske kulturne problematike in za bogatenje naše skupne kulturne zakladnice. Pri tem naj ji gmotno pomaga poseben „Slovenski kulturni fond“, v katerega naj se stekajo prostovoljne dajatve vseh, ki morejo in hočejo kaj več prispevati za slovenske kulturne namene v Argentini.

Slovenski tisk med nami naj se tako vsebinsko in jezikovno kakor tehnično skuša dvigniti na čim višjo raven. Vsebinsko naj zadobiva bolj in bolj splošno slovenski pomen, da ne zapade sčasoma v nerazgledanost in krajevno omejitvenost. Naš tisk naj skuša prodreti med vse svobodoljubne rojake po vseh deželah in naj bo po pisanju namenjen celotnemu krogu svojih bralcev.

V tem pogledu bi bil potreben za vse izseljenstvo dober skupni slovenski družinski list, ki naj bo po možnosti urejan in izdajan v Argentini, s sodelovanjem krajevnih uredništev in poverjeništev.

Slovenska zdorska skupnost v Argentini naj se zaveda svojega poslanstva, pospeševati s krščanstvom oplemeniteno slovensko kulturo povsod, kjer Slovenci živimo, vse dokler se v domovino ne vrne resnična kulturna in politična svoboda. V tem smislu naj živi in deluje.

Odsek za družino

Družina je osnovna, naravna skupnost pa tudi zibelka življenja in kulture vsakega naroda.

Današnja družba zaradi materialistične usmerjenosti ni naklonjena nerazvezljivi zakonski zvezi in družini. Ta pojav sekularizacije zajema široka področja sodobnega sveta.

Tudi mnogi kristjani se ne zavedajo vedno tega postopnega razkristjanjevanja, ki ga povzroča sekularizacija, ko zanika Stvarnika in izriva naravni red iz človeškega življenja.

V tem vedno bolj razkristjanjenem svetu moramo kristjani še posebno varovati tako sebe kakor svoje družine pred zatemnitvijo temeljnih vrednot. Nastopajmo kot kritična vest družinske kulture in kot graditelji pristnega družinskega humanizma. („Familiaris consortio“)

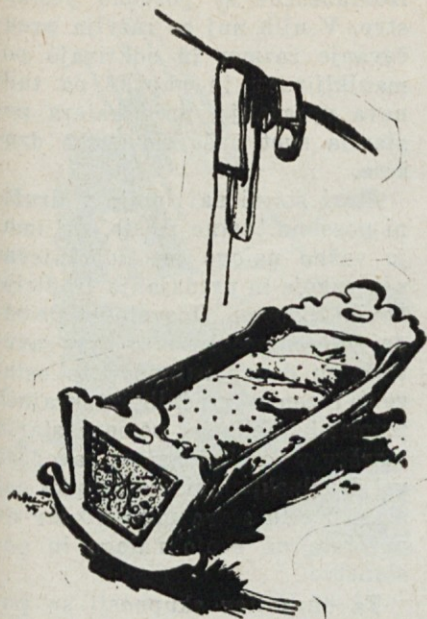
Uzakonitev zakonske razveze in splava ter praksa začasnih zvez med moškim in žensko, mimo cerkvenih in civilnih predpisov in moralnih načel, razkrajata človeško družbo prav v temeljih. Celotno v cerkveno in civilno ustanovljeni družini mnogokrat ni namen zakoncev trajna ljubezen in rodnja otrok, ampak sebično uživanje udobnega življenja in spolnosti, brez vsakih omejitev ali višjih smotrov.

Ko presojamo npravni razkroj, ki grozi tudi našim družinam, je treba spomniti, da je bila še v bliž-

nji preteklosti večina slovenskih družin globoko verna. V naših dneh pa se kažejo posebno v materialni domovini pogubni sadovi komunistične brezbožne in protiverške vzgoje. Z razbijanjem družin, divjimi zakoni in umori nerojenih otrok se nadaljuje zločinsko delovanje revolucije nad slovensko družbo in slovenskim življenjem. Istočasno pa so pod trajnim vplivom nevere in materializma potrošniške družbe tudi verske in moralne vrednote, ki so jih slovenski posamezniki in družine prinesli na tuje. Res da se večina zdomske skupnosti trudi, da bi ohranjene verske in narodne vrednote posredovala novim rodovom, vendar so razporoke, splavi in zapostavljanje ostarelih pojavi, ki lahko zadevajo tudi slovenske družine, če te pozabijo na svoja krščanska izročila in naravni red.

MLADE slovenske družine naj sprejmejo krščansko dediščino svojega rodu ne kot breme, ampak kot življenjsko danost. Z vzdrževanjem verske in moralne neokrnjenosti in narodne zavednosti naj pomagajo ohranjati slovensko skupnost in naj dobro vplivajo na okolje, v katerem jim je dano živeti.

Tako v slovenski skupnosti kakor v okolju, v katerem živimo, je treba utrjevati prepričanje, da morata zakonca ohraniti vse življenje neokrnjeno medsebojno lju-

bezen in zvestobo. Kakor sta si obljubila pri poroki, se ne smeta ločiti ob nobeni težavi, bolezni, revščini ali izobilju. Življenjske težave naj rešujeta s potrpljenjem, v luči nauka o trajnosti in nerazvezljivosti krščanskega zakona.

Družina ni samo biološka enota za rojevanje otrok, ampak tudi prva naravna celica, ki naj posreduje skupaj z življenjem tudi verske in kulturne vrednote. V tej vlogi ne more družine nadomestiti nobena druga družba, vse pa jo morajo podpirati. Da zmore družina izvrševati svojo nalogo, mora skrbeti, da sprejema samo tak tisk, ki ni nasproten njenemu poslanstvu, in da dopušča v svo-

jem domu le take radijske in televizijske programe, ki lahko človeka plemenitijo in izobražujejo, zavrača pa vse, kar človeka ponižuje, mu jemlje dostojanstvo ali mu zastira zdrav pogled na svet.

Naša družina v zdomstvu naj vzgaja otroke v ljubezni do svojih korenin, materinega jezika in kulturne dediščine. Za' o naj oče in mati gojita najprej v sebi in med seboj poznanje vsega, kar hočeta posredovati otrokom. Ti bodo sledili sicer zgledu svojih staršev, a še veliko bolj njihovega resničnemu in globokemu čutenju.

Preučevati je vprašanje dvojezičnosti v zavesti, da uporabljamo, razvijamo in ljubimo slovenščino predvsem, ker je to naš jezik. Prav pa je, da imamo pred očmi tudi, da zmožnost pravilnega izražanja v dveh ali več jezikih doprinaša k vsestranski in močnejši kulturni rasti.

Med rojaki naj bo slovenščina stalni pogovorni jezik doma in v javnosti. Po božji volji smo bili rojeni kot sinovi in hčere slovenskih družin. Na tej naravni danosti raste nadnaravno življenje v skladu z ustvarjenim božjim redom.

Starši morajo gojiti prisrčen in živ stik s svojimi otroki. Zanimajo naj se za njihova doživljanja in težave ter naj se neprestano usposabljujejo, da bodo mogli prav odgovarjati na njihova vprašanja. Nezanimanje otrok za verske in narodne vrednote ima večkrat vzroke v površnosti in nezanima-

nju staršev. Oče in mati moreta posredovati le to, kar sama živi-ta; ko usmerjata otroke na pravo pot, naj delata to vedno z lju-beznijo in spoštovanjem, tudi ka-dar morata biti stroga.

Starši naj skrbe za prijatelj-stvo med otroki v lastni družini pa tudi z drugimi mladimi v skupnosti. Pošiljajo naj jih v slo-venske šolske tečaje, slovenske mladinske organizacije, krajevna središča ter na verske in kultur-ne prireditve, hkrati pa naj ka-žejo svoje zanimanje za njih de-lovanje v skupnosti.

Tudi skupnost mora pospeševa-ti prijateljske vezi in iskrenost med svojimi člani. Iz iskrenega prijateljstva med družinami in med mladimi bo prišlo do ustanav-ljanja novih slovenskih družin. Vendar pa moramo spoštovati svo-bodno in odgovorno izbiro zakon-skega druga, ker spada to med naravne pravice vsake osebe. Že-leti je, da se zakonec slovenske narodnosti v mešanih zakonih ne oddalji od slovenske skupnosti in ne pretrga korenin, ampak da bo-gati novo družinsko skupnost s svojo zvestobo Bogu in svojo kulturno dediščino ter to posreduje tudi svojim otrokom.

Skupnost naj najde potrebne načine, kako krepiti stike z nar-odno mešanimi zakoni in kako posredovati otrokom iz teh zak-ov poznanje slovenščine in slo-venstva.

Pri ohrajanju, razvijanju in bo-gatenju slovenstva ter pospeše-vanju prijateljstva imajo družine

izobražencev še posebno poslan-stvo. V njih naj se razvija preu-čevanje razmer in odkrivajo po-manjkljivosti in napake pa tudi nova vprašanja, pred katera po-stavlja svet naše slovenske dru-žine.

Stari starši naj imajo v druž-i ni posebno častno mesto, saj ima-jo važno nalogo pri dopolnjevanju vzgoje in predajanju tradicije svojim rodovom. Odsvetovati je od-dajanje onemoglih staršev v zave-tišča in druge ustanove za osta-rele, razen v izrednih in skrajnih primerih. Velikega pomena starih staršev v družini naj se zavedajo vsi družinski člani, medtem ko naj stari oče in stara mati nikdar ne pozabita na svojo nalogo in po-slanstvo.

Za ohranitev skupnosti so po-sebej pomembne družine s števil-nimi otroki. Te morajo prejemati od skupnosti posebno moralno in v stiski tudi stvarno pomoč.

Urejanje rojstev mora biti v skladu z naravnim moralnim za-konom, sledeč nauku cerkvenega učiteljstva. Zakonca nista dolžna imeti več otrok, kot jih zmoreta stvarno vzdrževati in krščansko vzgojiti. Pri odločitvah pa naj ne upoštevata le trenutnega mate-rialnega stanja, marveč naj trd-no zaupata tudi v božjo pomoč. Predvsem naj se starši zavedajo, da je življenje večji dar kakor stvarno blagostanje in navidezne vrednote potrošniške družbe.

Starši imajo prvi dolžnost in pravico skrbeti za versko, narod-no in splošno vzgojo otrok, naj-

prej doma in nato v premišljeno izbranih dobrih šolah, kolikor je to mogoče. Če jih zaradi tvarnih razlogov ne morejo pošiljati v verske šole, naj v družini podvoje svoje prizadevanje in skušajo še posebej podpreti vzgojno delo slovenskih šolskih tečajev.

Tudi zaradi dobre verske vzgoje naj bodo družine povezane v slovensko zdomsko katoliško skupnost pod vodstvom naših dušnih pastirjev. Čeprav pripadamo pravno v škofije, v katerih živimo, in vemo, da smo dolžni po svojih močeh v njih sodelovati, se zavedamo, da imamo kot slovenski kristjani tudi dožnosti in pravice, ki pripadajo kristjanom v odnosu do cerkvenega telesa v svojem narodu.

Slovenske družine so istočasno del slovenskega naroda, a so tudi sestavni del ljudstva, med katerim živijo. Ko skrbe za lastno нравno in stvarno dobro, naj s svojim zgledom in delom prispevajo za skupno dobro družbe, sredi katere žive. Zavedajo naj se, da morejo obogatiti tukajšnje ljudstvo edinole s tem, kar nosijo v sebi in kar so plemenitega in dobrega prejele po svojem rodu. Zunanje okolje pa naj jim ne bo ovira, da ne bi bile tesno povezane med seboj in s svojim narodnim občestvom.

Naše družine naj iščejo možnosti in oblike organizacije, da se med seboj povezujejo za reševanje verskih, narodnih in moralnih vprašanj ter za medsebojno pomoč. Vendar organizacija sama na sebi ne rešuje vprašanj, za to je treba toplega medsebojnega razumevanja in ljubezni. Prijateljstvo naj goje z medsebojnimi obiski, razgovori in izmenjavo izkušenj. Tudi stanovski sestanki za žene in može naj pripomorejo k medsebojni povezavi; nanje naj vabijo tudi slovenske zakonce iz narodnostno mešanih zakonov. Pri vsem tem pa naj naše družine berejo in krepko podpro slovenski tisk, iz katerega naj črpajo sil za vztrajnost na poti k naravnim in nadnaravnim vredotam.

Da bo družinsko življenje imelo svoj polni pomen, naj vsa skupnost skrbi, da bo pri svojih prireditvah imela v vidiku tudi čas, ki ga družina potrebuje za svojo

notranjo rast. Družine pa naj se zavedajo, da morajo posvetiti del svojega časa skupnosti, iz katero rastejo in na katero se opirajo.

Mladino je treba na zakonski stan temeljito in že zgodaj pripravljati. Redno naj se prirejajo za mladino različne starosti tečajji in predavanja, ki naj obsegajo od psihološko-medicinskih napotkov do gospodarskih in gospodinjskih nasvetov za bodoče zakonsko življenje; predvsem pa naj dobi mladina ob tej priložnosti pravilen pogled na svetost zakona, na osebne in skupnostne odgovornosti, ki jih ustanovitev družine nalaga, in na lepoto, ki

jo vsebuje krščansko pojmovanje zakonske ljubezni. Nauk o pravicah in dolžnostih, ki jih imata zakonca drug do drugega, naj bo izpolnjen z naukom o vzvišeni odgovornosti, ki jo imata do svojega naroda in do Boga.

Da bosta zakonca mogla izpolniti omenjene naloge, naj zaupata v božjo pomoč in se izročata v varstvo Matere božje. Z istim namenom je treba gojiti v družini skupno in zaupno družinsko molitev, ki naj ima svoje dovršenje v prejetanju zakramentov in rednem izvrševanju nedeljske dolžnosti, kadar le mogoče skupaj z rojaki, združeni v občestvu, ki presega naravne meje.

Odsek za krajevne domove in druge ustanove

Krajevni domovi in ustanove predstavljajo zunanji družbeni okvir ter prostor za delovanje, razvoj in rast slovenske demokratične skupnosti v Argentini.

Ta skupnost ima svoj izvor v odporu proti komunistični revoluciji v Sloveniji; ohranila se je zvesta slovenstvu in krščanstvu ter vztraja na demokratičnih družbenih načelih. Načrtuje tudi delo za prihodnost, vse dokler se razmere v domovini ne spremenijo tako, da bo mogoče povezati delovanje Slovencev v svetu z naravno glavnino.

Namen organizirane slovenske skupnosti je ohranjati in gojiti vrednote slovenstva. Zavzema se za čimprejšnjo osvoboditev, demokratizacijo in samostojnost Slovenije.

Slovenska skupnost v Argentini ima pestro organizacijsko sestavo. V njej delujejo povsem samostojne organizacije, vsaka v svojem območju, a tako, da se med seboj dopolnjujejo. Zato je kljub velikemu številu teh društev in organizacij zavest skupnosti živa in globoka.

Da se slovenska skupnost v Ar-

gentini ohrani in razvija v zvestobi svojemu izvoru, smislu in namenu, predlagamo in priporočamo vodstvom in članom slovenskih ustanov naslednje:

1. Gojijo naj vztrajno in načrtno slovenski jezik in kulturo, skrb za ohranitev slovenske tradicije in običajev tako na skupnih prireditvah kakor med svojimi člani.

2. Utrjujejo naj medsebojno vzajemnost, ki more rasti le ob osebni velikodušnosti, razumevanju in prizanesljivosti v sodbah.

3. Pri odločitvah naj jih vodi jo trezna razsodnost, pravičnost, zvestoba vrednotam in srčnost, brez katere ne morejo biti nikomur opora ne kažipot.

4. Vzgajajo naj k moralni odgovornosti posameznikov v skupnosti ter žive zvesti poslanstvu, ki ga ima vsak član politične emigracije, vse dokler je slovenski narod vključen v totalitarizem komunistične partije.

5. Skrbe naj za skladnost in ravnesje med človekovo individualnostjo in družbenostjo. Slovenske ustanove med nami naj bodo resnične šole za demokratično sožitje.

6. Varujejo naj se tudi skupinske sebičnosti, ozkosrčnosti, zave rovanosti vase, zavisti pa tudi skritega nasilja „denarja, razreda ali nadarjenosti“.

7. Stremijo naj po kar največji kakovosti vseh prireditev ter dvigajo kulturno in človečansko raven oseb in ustanov; le tako bodo pomagali vzgojiti samozavesten rod.

8. Delujejo naj v medsebojni vzajemnosti:

- pa načelu subsidiarnosti naj ne teže po pretirani centralizaciji;
- da bodo razpoložljive sile dobro uporabljane, naj skrb za urejeno in splošno dostopnost informacij;
- pri skupnih prizadevanjih naj bodo deleži in bremena primerno porazdeljeni po dogovoru;
- medorganizacijski svet naj služi predvsem obravnavanju skupnih problemov z izmenjavo misli, postavljanjem predlogov in oblikovanjem skupnih stališč.

9. K delu in vodstvu naj pritegnejo zaupanja vredne mlajše člane skupnosti, ki kažejo svojo delavnost in zrelost, da se usposobijo za odgovorna in končno za odločujoča mesta v ustanovah. Vendar naj starejši stoje članom mlajših generacij vsaj nekaj let ob strani in naj jim predajajo ne le odgovornosti, marveč tudi svoje izkušnje in prepričanje.

11. Ob splošni skrbi za slovensko šolstvo naj imajo pred očmi tudi težaje in krožke za člane narodnostno mešanih zakonov; dajejo naj možnost, da se nauče slovensko ne le otroci, marveč tudi neslovenski zakonski drugi.

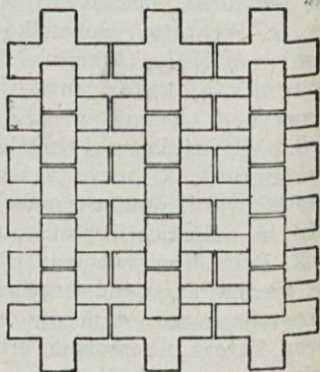
12. Iščejo naj stike s Slovenci v zamejstvu in po drugih državah, kjer žive zdomci; stiki naj se pospešujejo tako med osebam kakor med ustanovami iste vrste. Pritegnejo naj v krajevne domove tudi rojake iz predvojne emigracije in poskrbe, da bodo tudi oni čutili, da prihajajo v svoj, slovenski dom.

13. Posebno skrb in zavzetost je treba posvetiti usposabljanju kvalitetnih učnih moči na šolskih tečajih, pa tudi oblikovanju pevovodij, režiserjev, telesnovzgojnih vodij in drugih javnih delavcev. Domovi in društva res ne morejo teh sami vzgojiti, vendar naj tiste, ki se na teh področjih usposabljujejo, da razvijajo svoje talente tudi med nami; istočasno pa naj jim omogočajo dopolnilno vzgojo, da bodo mogli delati to v slovenskem duhu.

14. Priporočljivo je zbiranje

pričevanj, podatkov, fotografskih in magnetofonskih posnetkov o našem delovanju, bodisi za zgodovinski arhiv bodisi za stik z rojaki drugod. Sem spada tudi zbiranje zgodovinskega materiala iz časa vojne in revolucije, ki bo brez našega dela in pažnje izgubljen. Za kasnejše rodove bodo izrednega pomena dokumenti in slike iz naše taboriščne preteklosti in iz prvih let naseljevanja v Argentini. Zato naj vse organizacije podpro in spremljajo delo zdomskega arhiva, ki ga je na pobudo SNO prevzela pod svoje okrilje Zedinjena Slovenija.

Predvsem pa naj imajo rojaki, ki delujejo v slovenskih domovih in organizacijah, jasno pred očmi, da ne smemo nikdar pozabiti na svoj izvor in na poslanstvo, ki ga kot svobodni in svobodoljubni Slovenci v svetu imamo v kviru celotnega slovenskega narodnega občestva.

Za mladino za mladino

PREDZAKONSKI SPOLNI ODNOSI

Pogosto se sliši iz ust mladih zaljubljenecv: „Zakaj naj bi bili grešni spolni odnosi med nama, če se imava pa rada. Ne čutiva, da bi delala kaj slabega. Nikomur ne delava škode. Kmai u se nameravava poročiti.“ Kaj odgovoriti na takšno modrovanje?

Če gre za kristjane, bi morala zadoščati že avtoriteta cerkvenega učiteljstva. Cerkev kot nezmotna učiteljica moralnega nauka uči, kaj je dovoljeno in kaj ne. Cerkev pa je v vseh časih — prilično in neprilično, kot pravi sv. Pavel — učila, da je vsaka uporaba spolnosti izven zakona nekaj moralno slabega in težko grešnega. Do pred nekaj leti nobemu katoličanu niti na misel ni prišlo, da bi zagovarjal dovoljenost predzakonskih spolnih odnosov. Mladi ljudje so seveda tudi prej padali v te grehe (gotovo

niti zdaleč ne tako pogosto kot danes), a so se istočasno zavedali, da ne delajo prav, da grešijo. Niso svojih grešnih dejanj zagovarjali in opravičevali. Danes pa tudi med katoličani trpimo pravo moralno krizo, ki ni samo v večji moralni sproščenosti, ampak kar je hujše, nimamo več jasnih moralnih načel. Vsakdo bi bil rad svoj sodnik. Novo poganstvo, ki se danes skuša uveljaviti predvsem v krščanskih deželah, je velika nevarnost za kristjane tudi in predvsem v tem, da se nas polašča dvom o resnicah, ki so se nam prej zdele povsem jasne in nedvoumne.

Nedovoljenost predzakonskih spolnih dejanj pa je mogoče ume-ti vsaj v neki meri tudi s samim razumom, brez razodetja in brez cerkvenega učiteljstva. Kdor iskreno vpraša svoj razum in ga

je pripravljen poslušati, mu ne bo nemogoče spoznati, da je vsako predzakonsko-spolno dejanje nedovoljeno in zato grešno. Spolno združenje moškega in ženske je izraz najgloblje predaje dveh ljudi eden drugemu. To pa zato, ker gre za združenje dveh oseb v duhovnem, čustvenem in telesnem oziru. Vsako združenje je znak ljubezni (le kdor ljubi, hoče biti združen z ljubljenim bitjem), zato je to spolno združenje znak in izraz najbolj celotne, vseobsežne in najbolj intimne ljubezni med moškim in žensko.

Dokler fant in dekle še nista poročena, pa med njima še ni ljubezni in zato tudi ne sme biti spolnega združenja, ki je njen izraz. Ni dokončna njuna ljubezen. Ni rečeno, da nikdar ne bo. Verjetno bo, saj si to želita in o tem sanjata. Zavedata se pa tudi, da se, dokler nista poročena, še vedno lahko premislita. Pa tudi če bi bila v srcih že odločena za poroke, jima to še ne dá pravice, da bi začela živeti kot poročena. Človek je bistveno tudi družbeno bitje. Zato se nobena resnejša obveznost ne smatra za dokončno, dokler ni bila izpričana in potrjena pred uradnimi zastopniki družbe. Če gre za kristjana, je ta družba Cerkev, ker je njuna zakonska vez zakrament. Vsi se zavedamo, da zakon ni samo osebna zadeva dveh ljudi, ampak da je na zakonu upravičeno zainteresirana vsa družba. V vseh časih in v vseh kulturah se je zakon sklepal v javni obliki.

Tako navadno ljudje postopamo tudi v drugih važnih poslih. Kadar hočemo kakšno stvar prav zares, jo hočemo narediti pisano in podpisano, včasih celo pred pričami. In dokler ni tako narejena, je ne smatramo za dokončno obvezno. Tako je tudi z zakonsko ljubeznijo. Fant in dekle dobro vesta, da nista dokončno vezana eden na drugega, da nista prava zakonca, dokler nista pred Cerkvijo in državo izjavila, s podpiši in pričami, da hočeta biti zakonca. Dokler tega nista storila, se zavedata, da sta še prosta, da sta si zakon samo obljubila, ne pa sklenila. In res, mnogo zaročencev ne pride do zakona, od svojega razmerja odstopijo, včasih celo že prav blizu nameravane poroke, v zadnjem trenutku, celó pred oltarjem.

Nekdo ima lahko resno in močno željo, da bi drugemu podaril veliko vsoto denarja, a dokler mu denarja ni dejansko izročil, vemo, da se še lahko premisli. Tako je tudi s fantom in dekletom pred poroko. Dokler fant in dekle nista izpovedala javno pred uradnimi pričami, da hočeta svoje življenje za večno povezati v eno, v veselih in žalostnih trenutkih, z vsemi dolžnostmi in pravicami, ki so lastne zakonu, toliko časa ni mogoče govoriti o tem, da je njuna medsebojna ljubezen popolna in dokončna. Spolno dejanje pa je po svoji naravi prav izraz in znak popolne in dokončne predaje. Zato bi bilo takšno dejanje, storjeno pred zakonom, nekaj ne-

pristnega, neka laž, ker bi izrazilo več, kot pa fant in dekle čutita eden do drugega. Nista se še odločila za zakon, še sta prosta, medtem ko s spolnim dejanjem govorita, kot da nista več prosta, kot da že pripadata nepreklicno eden drugemu, kot da sta že dokončno zvezana eden z drugim v zakonu. Ta „govorica“ spolnega dejanja ni v skladu s tem, kar dejansko čutita in mislita eden do drugega. In prav v tem je greh.

Potrditev tega razmišljanja je tudi dejstvo, da še ne marata otrok; zato tudi vse storita, da njuno predzakonsko spolno dejanje ni plodno. To seveda grehu prida še novo zlost. In zakaj no-

četa, da predzakonsko spolni odnosi ne bi bili plodni? Zakaj nočeta otroka? Ker pač še nista gotova, da bosta sploh kdaj zakonca; zato se ne marata „obremeniti“ z otrokom, ker bi jima ta resno otežkočeval morebiten odstop od nameravanega zakona.

Seveda bo te razloge doumej in priznal, kdor ne misli s srcem (srce sploh ne misli), še manj se dá voditi od strasti, ampak kdor nepristransko posluša svojo vest, ki ni nič drugega kot zdrav človekov razum, ki razsoja o dovoljenosti in nedovoljenosti človekovih dejanj.

Lojze Kukovica

Meddobje XXI, 1985 3/4

Poezija in proza: Dolores M. Terseglav (Slovenija), Pesmi; Vladimir Kos (Japonska), Trije hajku in trije O! za pomlad; Ted Kramolc (Kanada), Dve taboriščni zgodbi; Jaroslav Seifert, poslovenil Tine Debeljak (Argentina), Pesem rodni zemlji; Jože Cukale (Indija), Dve pesmi; Vinko Rode (Argentina), Otok miru; Karel Rakovec (Argentina), Posneti soneti V., Trk; Maks Osojnik (Argentina), Zapleвлjen vrt.

Razprave in eseji: Jože Velikonja (ZDA), Povezanost v slovenskem kulturnem prostoru; Pavel Fajdiga (Argentina), Razgovor o narodnosti; Avgust Horvat (Argentina), Mladi v naših dneh; Marko Kremžar (Argentina), Michael Novak in

teologija gospodarstva; Andrej Fink (Argentina), Privzem državljanstva in ohranitev narodnosti; France Papež (Argentina), Ob stoletnici rojstva Ivana Preglja.

Zapisi: Vladimir Kot (Japonska), Pismo iz Tokia.

Poročila: Tone Brulc (Argentina), Kritična analiza delovanja političnega sistema socialističnega samoupravljanja, Pesniška zbirka Fr. Papeža „Dva svetova“.

Kronika: Kulturni večeri SKA v Buenos Airesu v XXXII. sezoni.

V kasteljanščini: Marica Meštrović (Argentina), El arte de Bara Remec.

Ilustracije: Marjanca Savinšek (Francija).

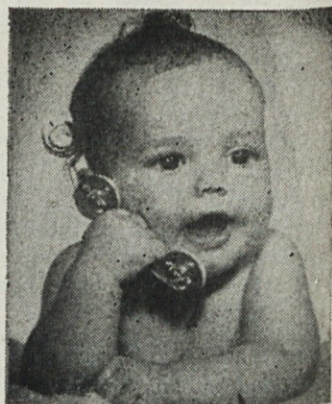
Glavni urednik: France Papež.

v družini

Prostorna je pot

Široka so vrata in prostorna
je pot,
ki drži v pogubo...
Kako ozka so vrata in tesna
je pot,
ki drži v življenje...

Mt 7, 13

Ali se spomnimo, kako smo si odgovorili na vprašanje, če smemo zagovarjati splav kot tak zaradi silno redkih rizičnih nosečnosti? Če smo odgovorili pritrdilno, smo izbrali splav in si zaprli tretjo pot, s tem pa nehote odprli pot novi strahoti, ki zazija človeku nasproti, kot bi vstala iz davne preteklosti ali se skotila v naročju rasizma. Ime ji je detomor.

Le v nekaterih primerih morejo zdravniki že med nosečnostjo odkriti nepravilnosti pri zarodku. Največkrat se pokažejo šele ob rojstvu ali pozneje. Zato tisti, ki dopuščajo splav, logično sklepajo: če je dovoljeno odpraviti prizadetega otroka v materinem telesu, zakaj to ne bi bilo mogoče po rojstvu, saj postane njegova hiba očitna šele takrat? Odstra-

njevanje plodu pred rojstvom ni zlo, saj je z zakonom dovoljeno. Ob rojstvu pa preide plod le iz ene razvojne stopnje v drugo. Če je bilo enim staršem s splavom odvzeto breme prizadetega otroka, zakaj bi ga nosili tisti, ki zanj zvedo šele po rojstvu? Tako si abortivna miselnost širi prostor, potem ko ji je uzakonitev splava odprla pot, za katero ni vedela, kam vodi.

Kam je pripeljala ta pot nekatere ameriške zdravnike in psihologe? Eden od njih javno zagovarja najtesnejšo povezavo med splavom-evtanazijo zarodka in detomorom-poporodno (postnatalno) evtanazijo: „Povsem razumljivo je, da je detomor poporodni splav.“

Med zagovorniki detomora sta tudi zdravnika dr. James Watson in dr. Francis Crick, ki sta leta

1962 prejela Nobelovo nagrado iz področja genetike. In prav njune izjave, ki dokazujejo, da znanost in človečnost ne hodita vedno skupaj, so izmed vseh najbolj zastrašujoče: „Če bi določili, da otrok še tri dni po rojstvu uradno ni živ, bi vsem staršem pustili pravico izbire, ki jo imajo zdaj samo nekateri. Zdravnik bi lahko dopustil, da otrok umrje, če starši tako izberejo, in jih reši prenekatero bridkosti in trpljenja“ (dr. Wa'son). Njegov kolega dr. Crick pa se zavzema za to, da „nobenega novorojenčka ne bi smeji imeti za človeka, dokler ne bi testirali njegovih genetskih zasnov. Novorojenček, ki testa ne opravi, zgubi pravico do življenja.“

Kakšen vpliv imajo take in podobne izjave na splošno mnenje javnosti, kaže komentar časnikarja, ki je spremljal konferenco vodilnih znanstvenikov v Washingtonu, kjer je velika večina navzočih „na vsak način hotela vzeti mongoloidnim otrokom neodtujljivo pravico do življenja“ pred rojstvom in po njem. Konferenco je sklenil eden od uglednih udeležencev: „Ne vidim razloga, zakaj bi se tisti, ki odobravajo splav normalnega in zdravega otroka, tako ustrašili detomora, še posebno, če je novorojenček prizadet.“

Pa se tako govorjenje že sprevrča v prakso? Žal, že. Znan je primer, ko je s privoljenjem staršev zdravnik prizadetemu novorojenčku pustil odteči kri iz srca. V dveh primerih so starši in

zdravniki hoteli prisiliti javnost in oblast, da bi se „usmilili“ mongoloidnih otrok in jim pustili umreti. Novorojenčka so prepustili v oddaljen kot bolnišnice in pustili, da „narava naredi svoje“. Od lakote in žeje sta v bolečinah umirala prvi šest, drugi petnajst dni! Zakaj pa ne? „Splav bolnega zarodka je podoben izpostavitvi smrti,“ je pojasnil — nihče drug — kot profesor medicinske etike.

Ob vsem tem zgražanjem nima pomena, obsojati nimamo pravice, nujno pa se moramo zamisliti: koliko človečnosti je v nas? Kako spoštujemo slehernega sočloveka in njegovo življenje na katerikoli stopnji razvoja? Smo sposobni ob tako hudih odločitvah, kot je splav ali rojstvo prizadetega otroka, ohraniti človečnost, najti tretjo pot, ki premaguje trpljenje?

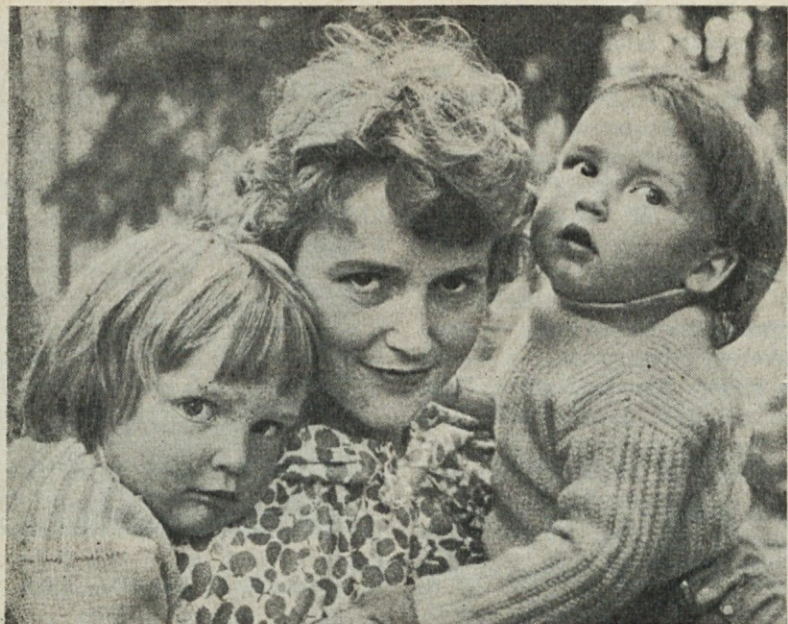
Tvegane nosečnosti so redke in niso vsakdanji pojav. Prav vsakdanji pojav pa postajajo splavi zaradi kopice drugih razlogov: alkoholizem očeta, morda tudi matere ali obeh; nosečnost mladostnic, celo štirinajstletnih deklic; popolna neosveščenost in nepoučenost, ki enači ljubezen z zadovoljevanjem spolnih nagonov, stanovanjske razmere ne le mater samohranilk, temveč zlasti mlajših zakoncev, ki si kljub dvema plačama ne morejo pristradati in prigarati stanovanja; velika zadolženost, če zakoncema le uspe priti do nekaj kvadratnih metrov, ter s tem v zvezi neprestano pritrgovanje; suha denarnica že kmalu po plačilmem dnevu, tako da je treba za enega ali dva otroka že prešteti denar za — mleko in kruh.

Javnost je zato vsak dan bolj prepričana, da je splav izhod iz vsakovrstnih stisk, nadomestilo vzgoje za ljubezen pri mladini, sredstvo za reševanje gmotnih težav v družinah. Javnost zato vsak dan bolj sprejema splav kot izraz človečnosti in napredka.

Ali ne uvidimo, da v teh primerih — še toliko bolj kot pri tveganih nosečnostih — sploh ne bi smeli pomišljati med splavom in otrokovim življenjem, temveč najti tretjo pot, ki ohranja spoštovanje do življenja, človečnost in plemenitost posameznikov ter družbe, kar naj bi bili temelji vsake napredne družbene ureditve. Splav je namreč najpreprostejša, najlažja, najbolj brezbriz-

na in skrajno neodgovorna rešitev, ki zavestno zapira vsako tretjo pot. Prav iskanje te poti bi moralo biti izziv socialni in gospodarski politiki, izziv posameznikom, izziv vzgojnim prizadevanjem za mladino. Propagiranje splava pa preprečuje družbi, da razvija svojo humanost, preprečuje posameznikom, da bi postali prebujeni in odgovorni, kratki mladini pravico do srečne mladosti in do vzgoje za odgovorno starševstvo. Tako z odpravljanjem sprožimo plaz drugega zla in se zapletamo v čedalje več napak, ki so nam vse prej kot v čast.

Ko smo utemeljevali splav zaradi posilstva ali zaradi psihičnih motenj matere ali njenega zdravstvenega stanja, smo se nevede izrekli tudi za smrt vsem otrokom, ki niso zaželeni, vsem, katerih matere so živčne, vsem, ki načenjajo zdravje in lepoto teles svojih mater. Skoraj ni več razloga, ki bi govoril proti splavu. Vzrokov za splav moremo slišati toliko, kolikor je žena, ki jim splav postaja vsakdanja praksa sodobnega načina življenja in urejevanja rojstev. Skoraj smo odpravili vzroke tako imenovanega terapevtskega splava, ko je bilo v nevarnosti življenje matere, toda kdo se bo mogel spoprijeti s toliko drugimi, ki se vsak dan na novo prijavijo? „Če ne grem odpraviti, bom imela pokvarjene počitnice,“ „rodila bi, če bi vedela, da bo fantek,“ „zidamo, zdaj ni časa za otroka,“ „kupujemo nov avto, otroka nismo predvidevali,“

„tako sva še mlada in hočeva še malo uživati.“

Verjetno je uzakonitev splava odpravila ilegalni splav, toda hkrati je odpravila vse moralne pomisleke do splava in utemeljila kakršenkoli razlog. Ko smo hiteli na pomoč ženam, ki so se v stiskah zatekale k ilegalnemu splavu, smo potegnili za seboj vse tiste, ki so do takrat omahovale, še imele pomisleke, še tehtale razloge. Zdaj so vsi pomisleki odpravljeni, vsi razlogi so odpadli. Odpravili pa nismo žrtev, ki so tokrat množične.

Ali je to naša človečnost? Je to naša vzajemnost z vsemi zatiranimi in stiskanimi, z vsemi, ki jih stiskajo močnejši? Ali ni za-

govarjanje splava odločanje močnejših, ki pravico do življenja podreajo lastni presoji in jo spreminjajo v dopustno in nedopustno? Zakaj potem še govorimo o pravici do življenja? Nedvomno ima mati pravico do svojega telesa, toda otrok ni del njenega telesa, temveč življenje drugega človeka. Katera družba more materam „pokloniti“ pravico do splava, saj razpolaga z nečim, kar ni njena last, če ne more predvideti zlasti psihičnih posledic za ženo in teh posledic odpraviti?

Nravni čut pri ljudeh je krhek. Če ga ne negujemo in z močno voljo ne bdimo nad njim, izgine. Uzakonitev splava pomaga pri njegovem odpravljanju, kajti

v očeh ljudi postane to, kar zakon dopušča, tudi нравno sprejemljivo. Ko je bil pri nas ta zakon sprejet, sem tudi jaz domnevala, da se ne bo dotaknil vseh tistih, ki imajo proti splavu pomisleke. Mislila sem si in z menoj verjetno še mnogo drugih, da uzakonitev sicer splav dopušča, matere pa v to ne sili. Novejši načini uravnavanja rojstev so prav tako obljubljali — pred nekako petindvajsetimi leti —, da bodo splavi domala izginili. Zdaj imam občutek, da sem bila zelo prevarana. Uzakonitev splava ni le najlažja in neodgovorna rešitev iz trenutne stiske, pač pa vaba in past za vse nepremišljene matere, ki ne marajo zamuditi priložnosti, da se še same ne bi okoristile s splavom, če že vse tako delajo. Okolje jih zaradi umetno ustvarjenega javnega mnenja pri tem podpira in jih celo navaja v tak način urejanja rojstev. Slepi jih omama ponujene osvoboditve žene. Kakšna je cena takega osvobajanja, pa marsikatera pozneje bridko okuša, ko se vse življenje ne more osvoboditi občutka krivde in obžalovanja, čeprav je popolnoma neverna.

Splav kot nekaj povsem normalnega prodira tudi v miselnost zdravniškega osebja in študentov medicine. Ob uzakonitvi je bilo rečeno, da noben zdravnik ne bo prisiljen delati splave proti svoji vesti. Toda neka zdravnica je morala za specialistični izpit iz porodničarstva opraviti splav v

drugi polovici nosečnosti proti svoji vesti. Kaj naj rečemo o družbi, ki se ne bori proti vsemu slabemu v človeku ali celo slaba nagnjenja izkorišča? Ali more biti humana in napredna?

Zakoni ustvarjajo javno mnenje. Ali nam prav to javno mnenje, ki danes zagovarja in sprejema splav kot nekaj povsem normalnega, nič ne pove? In upadanje števila rojstev pri Slovencih tudi nič? Pa abortivna miselnost, ki je že sprožila detomore v svetu, ali ni sama po sebi dovolj zgovorna? Ali sploh znamo prisluhniti znamenjem časa?

Omika slovenskega naroda, ki je tisočletna dediščina naših prednikov in vseh, ki so jo z ljubeznijo, zanosom in s trudom gradili v zgodovini našega naroda, se lahko kot vse drugo, hitro podre. Samo od nas je odvisno, kakšna bodo ostala „očetov naših imenitna dela“. Ali bomo našim otrokom svetli zgledi ali pa se nas bodo sramovali? Narod si bo pisal sodbo sam.

Vanja Kržan

kaj pravite?

CELIBAT DUHOVNIKOV

Cerkev trpi na pomanjkanju duhovniških poklicev. Ali ni eden od vzrokov tudi celibat? Zakaj ga Cerkev ne odpravi?

To je staro vprašanje, ki se zmeraj znova pojavlja, posebej še danes v tej permisivni dobi. Ne vemo, če bi bilo več duhovniških poklicev, če bi se odpravil celibat, posebej pa še ne vemo, če bi bili res boljši poklici. Verjetno ne. Dejstvo je, da tudi vzhodna katoliška Cerkev, v kateri ni obveznega celibata za duhovnike, trpi pomanjkanje duhovniških poklicev. Eno je gotovo: da bi namreč duhovni vpliv (in samo ta je merodajen, ko gre za duhovnika) ne bil tako velik, če bi duhovniki bili poročeni. To priznajo tudi nekataličani in celo nekristjani.

Težko si je predstavljati, da bi se poročeni duhovniki tako prosto in nevezano dali službi Cerkve, če bi imeli svojo družino. Neporočeni duhovnik izvaja neko skrivnostno privlačnost in istočasno tudi neko posebno nadnaravno učinkovitost, kot je nima poročeni duhovnik. Cerkev ne bi tako vztrajno in krčevito branila duhovniškega celibata, če ne bi videla v njem velikega zaklada za božje ljudstvo. Brez dvoma, da Cerkev pri tem na poseben način vodi Sveti Duh.

SEŽIGANJE TRUPEL

Ali je Cerkev z novim zakonom iz leta 1983 kaj spremenila svoje stališče do sežiganja trupel?

V glavnem je ostala pri tem, kar je kmalu po koncilu določila. Kvečjemu je še bolj olajšala vernikom to zadevo. Sedanji cerkveni zakonik takole pravi: „Cerkev zelo priporoča, da se ohrani pobožen običaj pokopavanja trupel vernikov; vendar pa ne prepoveduje sežiganja, razen kadar bi se to izbralo iz krščanskemu nauku nasprotnih nagibov“ (k. 1176 § 3). Cerkev torej: 1) zelo priporoča, da se ohrani običaj pokopavanja trupel; 2) ne prepoveduje sežiganja; 3) razen, če bi se kdo zanj odločil iz veri nasprotnih razlogov. Ker pa Cerkev zelo priporoča svojim vernikom, bo praktično le potreben kakšen pameten razlog (in teh je danes lahko nekaj, posebno v velikih

mestih, kjer je imeti svoj grob lahko draga reč). Priporoča pa Cerkev običaj pokopavanja, ker to lepše izraža vero v vstajenje mrtvih in čast, ki gre posvečenemu telesu. Zato, in pa da se prepereči morebitno pohujšanje, Cerkev prepoveduje, da bi duhovnik spremljal truplo prav na kraj sežiganja. Pogrebne molitve bo v takšnih primerih opravil v pokopališčni kapeli ali pa tudi v samem krematoriju. Če pa ni druge možnosti, pa Cerkev dovoljuje, da se opravi pogrebne molitve tudi v samem prostoru, kjer se izvrši sežiganje, da le ni nevarnosti za pohujšanje ali pa za verski indiferentizem.

SMRT NEKRŠČENEGA OTROKA

Naš sedem dni stari otrok je umrl brez krsta, čeprav smo imeli že vse pripravljeno za krst. V veliko tožbo nam bi bilo zagotovilo, da je zanj veljal krst želja njegovih staršev.

Bog nam ni razodel, kako se takšnim otrokom izbriše izvirni greh in podeli milost božjega otroštva in z njim pravico do nebes. To skrivnost je ohranil zase. Vendar si ne moremo misliti, da bi neskončno dobri Bog ne poskrbel učinkovito tudi za zveličanje nekrščenih otrok. Da nam ni razodel načina, kako to stori, je morda zato, da bi imelo naše zupanje v njegovo dobroto še večjo vrednost. Večnost nam brez dvoma prihranja tudi to veliko in ra-

dostno presenečenje, da bomo spoznali, kako je Bog te otroke vzdihnil v nebesa po poteh, ki nam jih je hotel zakriti na zemlji, ki pa so bila izraz njegove vsesplošne in učinkovite volje za rešitev vsega človeštva.

PROTISPOČETNA SREDSTVA

Kakšno je stališče Cerkve do protispočetnih sredstev, posebej do tablet?

Kakršno je vedno bilo, namreč da so vsa takšna sredstva npravno nedovoljena, ker imajo za svoj namen preperečiti na umeten način naravne posledice spolnega dejaja. Ni mogoče na kratko obdelati te važne snovi, zato vam svetujem, da v svojem osebnem problemu v tej zadevi, prosite za nasvet kakšnega duhovnika.

RAZPOROKA

Ljudje, med katerimi živim, ne občutijo (vsaj vsi ne in morda niti ne večina), da bi bila razporoka nekaj slabega. Kako naj jim dopovem, da je razporoka veliko zlo za družbo in proti božji postavi?

Za katoličane ne bi smelo biti težko to resnico sprejeti, kajti katoličani imamo to srečo, da imamo v Cerkvi hierarhijo, ki ima med drugimi dolžnostmi tudi to poslanstvo, da vernikom oznanja pravi verski in moralni nauk. In njen nauk o razporoki je jasen in je bil tudi vedno isti: razporoka je nekaj slabega, grešnega in ne-

dovoljenega. Kristus to jasno uči in za njim Cerkev ves čas svoje zgodovine to ponavlja, in drugače tudi ne more. Nekatoličanom je pa nedovoljenost razporoke težko dokazati, posebej še, če so sami zapleteni v tozadevne težave, kajti v takem primeru ne mislijo toliko z glavo kot s srcem; srcé pa ni vedno dober in nepristranski svetovalec.

PETKOV POST

Prosim, kako veže v vesti sedanja petkov post?

Petkov post veže v vesti, torej pod grehom. S tem pa ni rečeno, da vedno pod smrtnim grehom. Smrtni greh bi bil, če bi kdo iz prezira do cerkvene oblasti, ki to zapoved nalaga, ne hotel posta držati. Ravno tako bi bil smrtni greh, če bi kdo dalj časa (več petkov zapored) zavestno kršil to zapoved in to brez zadostnega razloga, enostavno iz brezbržnosti ali pa iz pomanjkanja spokornega duha. Ni pa smrtni greh, če bi kdo le en petek se tega posta ne držal ali pa se ga držal le delno. Sicer pa imamo v Argentini več možnosti, kako petkov post nadomestimo z drukimi spokornimi in nabožnimi opravili.

OBRAMBA PRAVIC DRUŽINE

Katera organizacija v Argentini brani pravice v družini in kako vrši to nalogo?

Takšnih organizacij je več. Naj naštejemo samo najvažnejše. Naj-

bolj važna je verjetno Secretaría-do Permanente para la Familia (Paseo Colón 221, Buenos Aires). Važne so tudi: Movimiento Familiar Cristiano (ki deluje v mnogih argentinskih škofijah) in pa Ligas de Padres y Madres de Familia. Kako vršijo? S tečaji, rednimi družinskimi sestanki, družbenimi občili pa tudi s protestnimi notami. Seveda je še vsega premalo.

Lojze Kukovica

„Tri dni jo že žanje, tri snopke ima... (Lojze Perko)

Premakljivi svečnik

20

Že leto dni je Rozika prebivala v župnišču, pa še ni bila pri maši. Ljudi je to jezilo, kakor da se jim godi krivica.

„Ko so cerkev prenavljali, je veliko pomagala, ne da bi jo kdo prosil. Med mašo pa se je ogiblje, kakor da se boji, da se bo nanjo podrla.“

„Župnik bi ji pa tudi lahko rekel, kar ji gre.“

„Samo čez prag ji je treba stopiti, pa še tega ne naredi.“

Rozika je vedela, kako s svojim vedenjem zbuja mejevoljo, vendar se ni mogla odločiti, da bi šla kdaj k maši. Toliko let že ni bila, da je čutila nepremagljiv odpor do tega, da bi stopila med ljudi. Kaj bo tam delala, kako se obnašala, se je spraševala, da je ob takih pomislekih odpor do cerkve samo še bolj naraščal. Čudila se je, da ji župnik nikoli nič ne očita, niti je naravnost ne vabi, le tako naokrog ji je včasih izrazil željo, da bi bil vesel, če bi jo kdaj videl v cerkvi, toda Rozika se je takrat naredila, kakor da ga

ne razume. Od te strani je bila trdnjava odpora vztrajna in neranljiva. Toda nevarnost je prihajala od drugod. Od Barice. Ta je kar naprej čebljala z otrokoma in odgovarjala na njuna nešteta vprašanja.

„Kdo je to?“ je vprašal mali Aleš, ko je gledal Marijino sliko v Baričini sobi.

„To je Marija.“

„Ne, to mi Marija. Naši sosedje v mestu imajo Marijo, pa ni taka. Je še majhna. Malo večja od mene.“

„Na svetu je mnogo žensk in deklic, ki jim je ime Marija. Vse pa imajo ime po tej Mariji, ki je Jezusova mati.“

„Kaj pa ima okoli glave?“

„To je znamenje, da je Marija sveta.“

„Kaj je to sveta? Svetla? Zato je svetlo okoli glave?“

„Skoraj tako, da, Aleš. Sveta pa je več kakor vrla, dobra.“

„Zakaj pa je tako čudno oblečena?“

„Zakaj bi bilo to čudno?“

„Saj se tako nihče ne nosi.“

„Marija je živila že davno in v drugi deželi. Tam so se takrat tako oblačili.“

„Si ti bila v tisti deželi, Bari-ca?“

„Nisem bila.“

„Kako si pa potem poznala Ma-rijo in kako veš, da se je tako oblačila?“

„Tisti, ki je to naslikal, je ve-del, da so se takrat tako oblačili. Saj pravim, da je bilo to že dav-no. Pred dva tisoč leti.“

„Sta si vidve v sorodstvu, ker imaš njeno sliko?“

„Seveda, Aleš. Jaz sem njen o-trok.“

„Zdaj pa lažeš. Saj si prej re-kla, da je živila pred dva tisoč leti.“

„Da, pred dva tisoč leti je ži-vela na zemlji, zdaj pa živi v nebesih.“

„Tako dolgo mihče ne more ži-veti. Zakaj lažeš?“

„Ne samo tako dolgo, ampak vedno. Vsi, ki pridejo v nebesa, vedno živijo. Nikoli več ne umr-jejo.“

„Pa kje so nebesa? Kaj je to, nebesa?“

„Nebesa so veselje, radost, živ-ljenje, večno bivanje pri Bogu.“

„Je v nebesa daleč?“

„Ne, sploh ni daleč in ne bli-zu. V nebesa pridemo, ko bomo umrli.“

„Saj mrtvi ne bomo mogli ho-diti, da bi lahko šli v nebesa.“

„Ne bomo šli z nogami. Noge bodo mrtve in jih s telesom vred pokopljejo v zemljo. Mi ljudje ni-smo samo telo, smo tudi duh, ki

se ne vidi, ki pa smo mi. In ta „mi“ bo šel v nebesa.“

„Jaz bom rajši tukaj ostal.“

„Kje tukaj?“

„Tukaj doma. Pri mami in pri vas,“ je končal teološko razpravo Aleš in Barica ga je vzela na roke in se trikrat zavrtela z njim naokrog, da je zavriskal od ugo-dja.

Vse take pogovore sta Aleš in Alenka v nekoliko drugačni obli-ki predložila mami, ki ni vedela, kako bi odgovarjala in je vedno skušala pogovor napeljatj na pri-jemljivejše stvari ali pa ju je tolažila:

„Zdaj sta še majhna. Vse to bosta znala in razumela, ko bo-sta velika.“

Vendar sta Alenka in Aleš po-časi, toda vztrajno v verskem nauku napredovala, saj je bila Baričina šola neposredna, nič ka-tekizemska, pač pa življenjska.

Rozika včasih ni mogla razu-meti, kako je mogoče, da sta žup-nik in Barica tako potrpežljiva, saj sta otroka marsikdaj kaj ta-kega ušpičila, da bi se lahko raz-buril še tako potrpežljiv človek, ta dva pa nič. Potrpela sta in njej, materi, niti povedala nista, kaj šele, da bi ji kaj očitala.

Zadnjič je Aleš prinesel od ne-kod košarico nekoliko prezrelega paradižnika in z njim pcedil ne samo stopnišče, ampak tudi ves hodnik od enega konca do druge-ga. Pred vrati mu je vzel župnik košarico iz rok:

„Skoči, Aleš, k vam po skledo, da ne boš še v sobi po tleh cedil.“

In ko je Aleš skledo prinesel, sta dala košarico vanjo.

„Zdaj pa prinesi cunjjo, da bova hodnik in stopnišče pobrisala. Mi boš pomagal?“

Aleš je prinesel cunjjo in bil takoj voljan župniku pomagati in kmalu je bilo zopet vse v redu.

„Kaj pa se je zgodilo?“ je vprašala Rozika, ki je ravno takrat od nekod prišla in je takoj razumela, ko je zagledala še neprekuhan paradižnik v košarici, kako je plaval v svoji omaki.

„Pripeljite mu eno okrog ušes, ko bo zopet kaj takega naredil,“ je rekla župniku.

„Saj mi je pomagal vse lepo očistiti,“ ga je zagovarjal župnik.

Ko je župnik nekoč pozabil zapreti pisarno in ga nekaj ur ni bilo doma, Barica pa je delala na vrtu, sta Alenka in Aleš opazila na pisalni mizi kup listov. Začela sta jih prekladati in se igrati z njimi. Temeljito sta jih premešala, nato pa sta z njih naredila cesto, ki se je vila dvakrat okrog pisalne mize, zavila v vse kote in skozi priprta vrata na hodnik. Ko je župnik prišel domov, je našel svojo malo prej lepo urejeno kartoteko v popolnem neredu. Ko je liste pobiral, je prišla tudi Rozika.

„Pustite, gospod župnik, bom že jaz pobrala, saj sta to gotovo moja nepridiprava naredila.“

„Videl ju nisem. Verjetno pa sta bila ta dva. Otroci so otroci. Vse jim služi samo za igračo.“

„Saj jima dopovedujem, naj pustita povsod vsako stvar pri mi-

ru. Alenka razume, Aleš pa je neugnan in Alenka mu mora v norčijah slediti. Sama pa tudi ne morem biti vedno pri njiju. Ves dan sem pomagala sosedom pri delu.“

„Alenka bo šla jeseni v šolo?“

„Ne vem, če jo bodo vzeli. Nekoliko je še šibka in majhna. Skoraj bi raje videla, da bi jo vzeli šele naslednje leto.“

„Jo boste pustili k predšolskim? Barica bo jeseni začela z veroukom predšolskih, pa bi lahko tudi vaša Alenka prišla, če ste vi zato, seveda.“

„Bi že bila za to, toda Alenka za to ni sposobna.“

„Zakaj ne bi bila?“

„Mislim si, da bodo nastali gotovo neki zadržki. Jaz ne hodim v cerkev. So pa še druge stvari.“

„Saj res, Rozika, vas lahko vprašam, ste vi katoliške vere?“

„Sem. Toda že dolgo nisem bila v cerkvi. Menda od takrat, ko sem s sedemnajstimi leti odšla služiti v Ljubljano. Tam se nisem takoj znašla, nisem pa imela nikogar, ki bi me v cerkev napotil in tako sem se odvadila.“

„Pri nas vam ne bi bilo težko hoditi v cerkev, saj ste med ljudmi, ki skoraj vsi hodijo. Pri nas je težje ne iti.“

„Tu me pa motijo druge stvari.“

„Katere, če se lahko nekoliko o tem pogovoriva?“

„To, na primer, da so me ti, ki hodijo redno v cerkev, hoteli vreči na cesto z dvema otrokoma. Kakšno krščanstvo je to? Kje imajo ti kristjani vest?“

„Ljudje dostikrat ravnajo ne-premišljeno. Nekaj si vtepejo v glavo in gredo slepo za tistim, misleč, da delajo dobro ali vsaj hočejo delati dobro. Saj se je potem stvar poravnala in danes vas nihče več ne gleda po strani. Morate pa razumeti, da niso bili vajeni, da bi v župnišču stanoval kdo drug razen župnika, njegove gospodinje in morda še kakega hlapca ali dekle v prejšnjih časih.“

„Prejšnji teden sem bila na občini in sem jim rekla, da so mi stanovanje dali samo začasno, minili pa sta že dve leti in sem še vedno tukaj. Rekli so mi, naj še malo potrpi, da se bo že kaj našlo. Seveda je to samo izgovor in poceni tolažba, saj sem prepričana, da niti iskali niso. Morala si bom sama kaj poiskati, saj sem tu zares v napotje.“

„Meni niste v napotje in tudi Barici ne. Drugi pa niso prizadeti in se jih zadeva ne tiče.“

„Toda otroka vam povzročata sitnosti in vedno naredita kaj takega, kar vas spravlja v jezo.“

„Raje bi rekel, da me učita potrpežljivosti in te nam nikoli ni preveč.“

„Glede tega se vam čudim. O duhovnikih sem slišala čisto drugačne stvari. Morda pa je marsikaj bilo res samo napihovanje kakšnih majhnih slabosti. Po tistem, kar sem slišala o duhovnikih, bi me vi že davno morali vreči ven ali pa me zlorabiti na drugačen način, saj me razumete, kaj mislim. Vi pa mirno potrpite

ne samo to, da ste zaradi mene utesnjeni, ampak prenašate tudi otroški krik in smeh in njuno porrednost. Vse to prenašate, čeprav ne hodim v cerkev, pa še oponesli mi tega niste doslej.“

„V cerkev niti dobri Bog nikogar ne sili, kako bi mogli siliti mi, njegovi služabniki. Za to se mora vsak sam odločiti, kajti Bog želi, da se svobodno in neprisiljeno odločimo zanj. Če vam bo kdaj srce reklo, da bi bilo lepo in dobro iti v nedeljo z drugimi v cerkev, takrat poslušajte svoje srce in sedita njegovemu glasu. Premagali boste odpor, ki je sedaj v vas, namišljeno težavo, ki vam brani narediti prvi korak. Ne bo vam žal. Ko boste naredili prvi korak, bodo vsi naslednji že veliko lažji.“

„Letos sem se že dvakrat napravila, da bi šla, pa me je vedno znova premagal strah. Takrat se me poloti neka nelagodnost, neki odpor, tako močan, da ga ne morem premagati.“

„Vem za zdravilo zoper tak strah in odpor. Povejte Barici, naj vas v nedeljo pokliče. Šli bosta skupaj. Barica vam pokaže mesto poleg sebe, vse drugo bo šlo samo po sebi.“

„Tudi druge stvari so, ki bi jih morala urediti, če bom začela hoditi k maši.“

„Druge stvari? Katere?“

„Ko sva že pri tem pogovoru, bom povedala, čeprav mi ni lahko. Prej ali slej mora priti vse na dan. Moja otroka, Alenka in Aleš, nista krščena.“

„Nis'a krščena?“

„Zdaj vam je pa vzelo sapo. Če bi to vedeli, bi nas vse tri že davno nagnali, kaj ne?“

„Malo prej ste imeli nekoliko boljše mnenje o meni. Nič ne de. Toda nismo dolžni biti dobri samo do vernih ali samo do tistih, ki so krščeni, ampak do vseh, pa naj bo kdo veren ali neveren, dober ali slab.“

„Verni pa bi le imeli prednost pri vas. Mislite, da ne?“

„Mogoče. Zaradi naše slabosti

in nepopolnosti, zaradi naše krščanske nedoslednosti, ali preprosto zato, ker smo vsi samo slabotni ljudje, ki se nikoli ne moremo znebiti pristranosti, toda to ni po evangeliju. Po evangeliju bi nam moral biti bližji tisti, ki je v večjem pomanjkanju, kdor naše pomoči bolj potrebuje. Tudi nevera je neke vrste pomanjkanje, neke vrste osirotelost, saj neveren človek nima tistega, kar mu po njegovem človeškem bistvu pripada, nima ali vsaj ne zaveda se Boga.“

Vernost Ljubljančanov danes

O vernosti ljudi se je še pogovarjati težko, kaj šele pisati. Pri pogovoru misli lahko pojasnjujemo, dopolnjujemo in dodatno osvetljujemo, pri pisanju je to le delno mogoče uresničiti.

Pa vendar se lotimo kočljivega razmišljanja!

Oprimo se pri tem na Sveto pismo, ki nam oriše, kakšna bodi vera, da ima vrednost pred Bogom. „S srcem (namreč) verujemo, da bi prišli do opravičenja, z usti pa izpovedujemo vero, da bi prišli do zveličanja“ (Rim 10, 10). „V Kristusu Jezusu... velja (samo) vera, ki deluje po ljubezni“ (Gal 5, 6). In „ko bi imel vso vero... ljubezni pa ne bi imel, nisem nič“ (1 Kor 13, 2). Zato pač sprejemamo besede, da „je vera brez del prazna“ ali celo „mrtva“ (Jak 2, 17.

20. 26).

Torej moramo vero v življenju presojudati po delih, in sicer v skladu z besedo: „Po njih sadovih jih boste (torej) spoznali“ (Mt 7, 20).

1. Katoličani. Ko upoštevamo upadanje števila krstov med novorojenimi in doseljevanje nekatoličanov (= drugovercev in nekrščenih), moremo reči, da je v današnji Ljubljani nekako 70 odstotkov prebivalcev krščenih v katoliški Cerkvi. Da je v starejši (tretji ali celo četrti) generaciji več krščenih katoličanov kakor v mlajših generacijah, ne bo treba posebej dokazovati. Pač pa so zakramenti pri tem znamenja, ki nam vsaj nakažejo te stopnje vernosti po generacijah.

2. Cerkveni pogrebi. Leta 1984 je bilo v Ljubljani nekako dve tretjini umrlih pokopanih katoliško. Če

upoštevamo samo umrle katoličane med vsemi umrliimi, gre za okrog 90 odstotkov katoličanov med njimi.

3. Cerkvene poroke. Približno 45 odstotkov poročencev je sklenilo zakon pred katoliško Cerkvijo. To predstavlja nekako dve tretjini katoliških zakoncev, ki sicer sklenejo zakon.

4. Krsti. Za krst je leta 1984 poskrbelo okrog 55 odstotkov katoličanov. Med vsemi novorojenimi je bilo krščenih v katoliški Cerkvi okrog 40 odstotkov ljubljanskih novorojenčkov.

5. Nedeljska maša. Vsak šesti katoličan je v starosti od 7. leta naprej, dokler mu ne opešajo moči, prihajal redno k maši. Med osemletkarji prihaja k maši vsak peti ljubljanski in vsak četrti katoliško krščen otrok oziroma le dve tretjini tistih, ki sicer redno obiskujejo osnovnošolski verouk. Med odraslimi katoličani pa prihaja redno k maši vsaka šesta katoličanka in vsak trinajsti katoličan.

6. Prvo obhajilo. Če primerjamo med seboj krščene v letu 1977 v prvem letu njihovega življenja in prvoobhajance v letu 1985 iz prvega razreda, ugotovimo, da je komaj polovica krščenih prišla k prvemu obhajilu; ti pa predstavljajo kar 85 odstotkov vseh prvoobhajancev v letu 1985.

7. Verouk osemletke. K temu verouku prihaja skoraj vsak tretji ljubljanski osnovnošolec ali nekaj več kakor 40 odstotkov katoliško krščenih otrok.

Za temi številkami in odstotki se skriva vsa pestrost verskega življe-

nja Ljubljancev danes. Takoj vidimo, da je razlika med enkratnimi življenjskimi dogodki (pogreb, poroka, krst) in uvajanjem v krščansko življenje (prvo obhajilo), kaj šele, če upoštevamo tudi skrb za versko življenje (nedeljska maša, verouk osemletke).

Moremo pa na podlagi gornjih podatkov orisati „stopnje vernosti“ po generacijah.

1. Najstarejša generacija šteje v Ljubljani 90 odstotkov katoličanov.

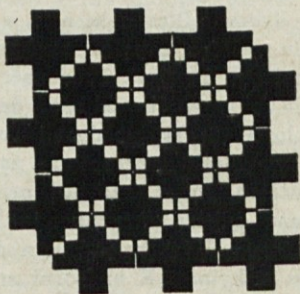
2. Generacija pri 50 in 60 letih starosti se giblje med 75 in 80 odstotki.

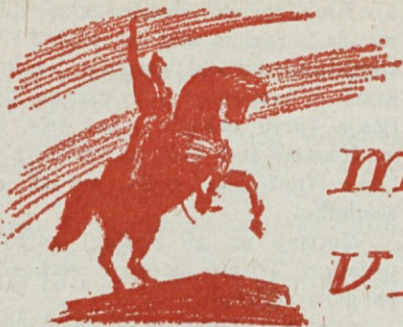
3. Generacija današnjih mladih staršev šteje dve tretjini katoliško poročenih.

4. Verouk osemletke obiskuje nad 40 odstotkov osemletkarjev, pri čemer odstotek od višjih v nižje razrede seveda pada.

5. Med novorojenimi je še vedno 40 odstotkov otrok katoliško krščenih, vprašanje pa je, koliko jih bo doživelo uvajanje v verovanje s prvim obhajilom in veroukom osemletke.

Rafko Lešnik
(Družina, posebna izdaja, 1986)

med nami v Argentini

Tombolska prireditev naše revije

Nedeljo 13. julija smo praznovali kot dan slovenskega verskega tiska. Ob 15. uri je bila v cerkvi Marije Pomagaj maša za žive in umrle sodelavce in dobrotnike naše verskega tiska. Urednik DŽ Jože Škerbec je v pridigi poudaril važnost slovenskega verskega tiska za naše krščansko oblikovanje in življenje in tudi za narodno ohranitev v zdomstvu ter se zahvalil vsem sodelavcem in naročnikom ter prijateljem.

Za 6. tombolsko prireditev DŽ je pripravljali odbor vse skrbno pripravil z vso prizadevnostjo in ljubeznijo. Zbral je izredno število dobitkov, jih lepo razporedil na odru velike dvorane Slovenske hiše, v dvorani in veži pa zapolnil vse prostore z mizami in stoli. Pred začetkom prireditve je stopil na oder delegat dr. Alojzij Starc, pozdravil rojake, ki so napolnili prostore do zadnjega kotička, in se zahvalil pripravljalnemu odboru. Številke je klical Miha Gaser. Kvatern je bilo nad 300, 290 pa činkvinov. K nadzorni mizi in

nato k odru so se vrstili rojaki, ki jim je bilo žrebanje naklonjeno. K dobremu razpoloženju so prispevali tudi fantje in dekleta, ki so nudili jedačo in pijačo. Žene in dekleta so tudi darovale za prireditev veliko dobrega peciva. Tombolskih dobitkov je bilo 62. Prvega je zadela Delia Dolinšek, drugega Magda Klemenc, tretjega Miha Tomažin.

Tombolska prireditev DŽ je tudi letos potrdila svoj sloves, da je večše pripravljena, da ima veliko in dobrih dobitkov ter da je na njej lepo razpoloženje 700 udeležencev je na nedeljo verskega tiska „igraje“ podprlo našo revijo v gmotnem in moralnem pogledu. Uprava DŽ se še enkrat zahvali vsem darovalcem, sodelavcem in udeležencem prireditve.

Nekatere prireditve

Krajevne prireditve v spomin pobožnih domobrancev in drugih žrtev komunistične revolucije so bile zadnjo soboto in nedeljo v juniju. Na proslavi v Berazateguiju je govoril France Vitrih, v Mendozi inž. agr. Marko Bajuk, v Slomškovem domu

dr. Julij Savelli, v Našem domu v San Justu dr. Jože Krivec, v Carapachayu France Papež, na Pristavi Janez Kokalj, v San Martinu Lojze Rezelj in v Slovenski vasi Stane Mehle. S petjem in recitacijami so sodelovali šolski otroci in člani mladinskih organizacij in odrasli rojaki.

Informativni sestanski Sloge so bili 31. maja v Slovenskem domu v San Martinu, 22. junija v Slovenski vasi, 6. julija v Slomškovem domu, 13. julija na Slovenski pristavi, 20. julija v Našem domu in 27. julija v Carapachayu.

Zveza slovenskih mater in žena je majski sestanek posvetila spominu žrtev, julija pogovoru z dr. Juretom Rodekom o aktualnih vprašanih v Cerkvi, avgusta pa pogovoru z go. Tilko Kunčičevo.

Na roditeljskem sestanku Slomškove šole je 13. aprila govoril arh. Jure Vomberger o sodobni vzgoji, 13. julija pa p. dr. Lojze Kukovica o vprašanih družine in razporoke.

Na 5. kulturnem večeru SKA je 28. junija predaval arh. Jure Vomberger o protestnih pesmih slovenskih kantavtorjev, na 6. večeru 26. julija je astronom Janez Zorec dal naslov predavanju „Od začetka sveta do Halleya“, na 7. večeru 8. avgusta dr. Janko Zerzer o slovenski Koroški, na 8. večeru 11. avgusta pa sta pela solospve in dvospve slovenskih in tujih avtorjev mezzosopranistka Bernarda Fink in baritonist Marko Fink.

Slovenska ljudska stranka je imela sestanek v Slovenski hiši 13. julija.

Ponovitev igrice Janko in Metka so učenci Slomškove šole v režiji Klavdije Malovrh ponovili 5. julija v Slomškovem domu, nato pa je bila skupna večerja.

Veseloigro „Dva para se ženita“ je karapačajski oder v režiji Tineta Kovačiča odigral 12. in 13. julija v Slovenskem domu v Carapachayu, 19. julija v Hladnikovem domu in 26. julija na Pristavi.

Praznik sv. Rešnjega telesa so rojaki v Mendози praznovali tudi s procesijo s 4 oltarji in 4 blagoslovi na dvorišču Slovenskega doma.

Vsakoletno Marijino romanje v Mendози je letos vodil p. dr. Lojze Kukovica. V petek in soboto 16. in 17. maja je vodil duhovno obnovo, v nedeljo 18. maja pa vodil romanje v Lulunto pri Lujanu v Mendози.

Žegnanje so praznovali na Slovenski pristavi v nedeljo 20. julija, v San Martinu pa v nedeljo 3. avgusta.

Rekolekcija za dekleta in fante Slovenske katoliške akcije je redno tretjo nedeljo v mesecu, za žene in može pa četrto nedeljo v cerkvi Marije Pomagaj.

V nedeljo 29. junija, ko je bil v Ljubljani posvečen v duhovnika bogoslovec Anton Bidovec, se je veliko mladine zbralo k maši ob 6 zjutraj v cerkvi Marije Pomagaj in molilo zanj in za nove duhovniške poklice.

Mladinski dan v San Martinu je bil v nedeljo 20. julija, v nedeljo 10. avgusta pa v Ramos Mejiji.

Učiteljske seje, ki se jih udeležujejo vse voditeljice naših ljudskih šol, šolski referent ZS France Vitrih in delegat dr. Alojzij Starc,

so vsak mesec zadnjo sredo zvečer v Slovenski hiši.

Razgovor živih prič revolucije z mladino je bil v Slovenski hiši v soboto 21. julija. Z dekleti in fanti SDO in SFZ so se pogovarjali Emil Cof, Nikolaj Jeločnik, Ivan Korošec in Rudolf Smersu.

Po mladinski maši v cerkvi Marije Pomagaj je na sestanku v juliju govoril mladini Marjan Loboda, avgusta pa Zorko Simčič.

Skupina mladih iz Buenos Airesa je julija odšla taborit v Kastelčevo kočo v mendoških Andih.

Na Naši domačiji, Ruta 3, Km. 38,5, je v junijskih počitnicah 3 dni preživela skupina mlajših deklet pod vodstvom Nevenke Magister, nato pa še skupina mlajših fantov pod vodstvom Andreja Pozniča.

Od petka 20. junija do nedelje 22. junija je mladinski pevski zbor in gledališka skupina s Pristave obiskala mendoške rojake. Bilo jih je nad 80. V petek zvečer je pevski zbor pod vodstvom Anke Savelli-Gaser priredil celovečerni koncert, v soboto zvečer je gledališka skupina v režiji Miha Gaserja uprizorila veseloigro Pri rdečem jelenu, v nedeljo je zbor pel pri slovenski maši, nato pa je bilo skupno kosilo.

Občni zbor Slovenskega katoliškega akademskega starešinstva je bil v Slovenski hiši 7. junija, občni zbor društva Slovenska pristava 8. junija, 14. junija občni zbor Slovenskega planinskega društva v Planinskem stanu v Bariločah in 20. julija občni zbor Zveze mater in žena v Slovenski vasi.

Prijateljska večerja v Sloven-

skem domu v San Martinu je bila 14. junija in 17. julija, prijateljsko kosilo v Hladnikovem domu 6. julija, v Slovenskem domu v Carapachayu družinsko kosilo 22. junija in 20. julija, na Pristavi 15. junija, 27. julija in 3. avgusta, družabni večer z večerjo 26. julija v Slomškovem domu.

Dušnopastirski obisk rojakov v Rosariu je opravil delegat dr. Alojzij Starc 8. in 9. julija. Obiskal je bolnike, se srečal z rojaki, jim maševal, za sklep je pa bilo skupno kosilo.

Na mesečnem duhovniškem sestanku je julija predaval o razporoki dr. Lojze Kukovica, avgusta pa Tone Rant o pastoračiji družine.

V Slovenski vasi je bila 27. julija 34. obletnica Hladnikovega doma s celodnevno prireditvijo.

2. avgusta je bila v Slovenski hiši kulturno-družabna prireditev tednika Svobodna Slovenija z žrebanjem za tiskovni sklad lista.

Balantičeva šola je praznovala družinsko nedeljo 3. avgusta z mladinsko igro Frana Milčinskega „Krupan Mlajši“ v izvedbi Balantičeve šole, v režiji Frida Beznkia in s sceno Toneta Oblaka.

9. avgusta je bila profesorska seja Slovenskega srednješolskega tečaja v Slovenski hiši in sestanek s starši dijakov.

Vsakoletni glasbeni večer SDO in SFZ je bil v dvorani Slovenske hiše 16. avgusta.

Ponovitev drame dr. Marka Kremja „Živi in mrtvi bratje“ sta gledališki odsek SKA in Naš dom uprizorila v Našem domu v San Justu

9. avgusta. Režiral je Stane Jerebič, sceno je izdelal Tone Oblak.

16. julija je na sestanku Lige Žena-mati v San Martinu predaval Rudolf Smersu o lakoti in revščini v svetu na osnovi podatkov ameriškega Inštituta za hrano in mednarodnega urada za prehrano pri ZN.

Zlata maša v Mendози

V nedeljo 6. julija je bil za slovensko Mendozo velik praznik. Na ta dan je v Slovenskem domu daroval zlato mašo Ivan Tomažič. Z jubilentom so somaševali dr. Filip Žakelj, mendoški dušni pastir Jože Horn, prvi mendoški dušni pastir Ivan Caserman DJ, župnik Albin Avguštin in France Novak iz San Luisa. Zlatomašniku je pridigal dr. Žakelj, ki mu je pridigal tudi pri novi maši. Pri maši je pel pevski zbor pod vodstvom lic. Marka Bajuka ml. Po maši je sledil kratek spored s čestitkami slavljenecu, nato pa je bilo skupno slavnostno kosilo. škofijski vikar v Resistenciji Ivan Caserman je vodil dva večera prej duhovno obnovo.

Občni zbor SPD

Redni letni občni zbor Slovenskega planinskega društva v Bariločah je bil 14. junija v Planinskem stanu. Odbor sestavljajo: predsednik Dinko Bertonec, podpredsednik Jože Možina, tajnica Milena Razinger, namestnik tajnika Tonček Pavlovčič, blagajnik Marjan Grohar, namestnik blagajnika Ciril Markež, odborniki. Marko Jerman, Nejko Razinger, Ignacij Glinšek, Boris Kambič, namestnik: Janez Rode; v nadzornem odboru so Peter Arnšek, Vojko Arko in Blaž Razinger. Dru-

štvo je izpolnilo že 35 let obstoja in delovanja in ne skrbi le za gorsko udejstvovanje, marveč tudi povezuje bariloške rojake in goji družabno in kulturno življenje ter s stanom olajšuje bivanje v Bariločah tudi rojakom iz Buenos Airesa in drugih prede'ov dežele.

Duhovnik France Štuhec SDB - umrl

22. maja 1986 je umrl v tržaški bolnišnici pri Mariji Magdaleni salezijanski duhovnik Franc Štuhec. Rojen je bil 1913 v Stari Novi vasi, župnija Križevci pri Ljutomeru. 17-leten je stopil k salezijancem in bil 1940 v Ljubljani posvečen. Do maja 1945 je deloval v oratoriju na Rakovniku in se hkrati posvečal tiskovnemu apostolatu. Od leta 1945 je bil v tržaški škofiji: v salezijanskem zavodu, nato kaplan v Sežani in v Katinari, od 1949 10 let župnik v Dolini pri Trstu, 1959 je prevzel vodstvo Marijanišča na Opčinah. Tu obnovil salezijanske Knjižice in sodeloval pri slovenskem tisku. Zavzemal se je, da bi slovenski katoliški dijaki dobili svoj zavod v Trstu. Od 1968 do 1973 je bil župnik na Rudniku pri Ljubljani, pa je moral ponovno bežati iz domovine in se vrniti na Tržaško. Več kot 100 cerkvam je omogočil, da so dobile peči za ogrevanje. V 2. tržaškem obdobju je bival na Opčinah, pomagal, kjer je bilo potrebno, bil kaplan v Podlonerju, vodil župnijo Zgonik in 1985 prevzel župnijo Trebče. Vsekozi podpiral misijonarje, se zavzemal za ohranjanje slovenstva in pripravljajal krajša in daljša romanja.

KJE JE KAJ

Leto 53

September 1986

UVODNIK	Kar je Bog združil, tega naj človek ne loči! (Metod Pirih, škof)	449
OB NOVI MAŠI	Izročitev križa novomašniku (L. Ceglar) ..	453
EVHARISTIČNO LETO	Uvod v evharistično daritev (Anton Nadrah) Kruh (Lojze Kozar)	454 468
GRADIVO ZA SLOVENSKI KATOLIŠKI SHOD	Spremna beseda (Alojzij Stare - Milan Ma- gister)	470
	Odsek za versko-nravno življenje (priprav- ljalni odbor)	471
	Odsek za narodno-družbena vprašanja	476
	Odsek za kulturo	479
	Odsek za družino	484
	Odsek za krajevne domove in druge ustanove	488
ZA MLADINO	Predzakonski spolni odnosi (Lojze Kukovica)	491
V DRUŽINI	Prostorna je pot (Vanja Kržan)	494
NAŠA VPRAŠANJA	Kaj pravite? (Lojze Kukovica)	499
	Med nami v Argentini	508
IZ SLOVENIJE	Vernost Ljubljčanov danes (Družina) ..	506
LEPOSLOVJE	Prošnja (Tone Pavček)	460
	Slavčki pojo zvečer (Jože Krivec)	461
	Premakljivi svečnik (Lojze Kozar)	502

Año 53

Setiembre 1986

Hodil po zemlji sem naši in pil nje prelesti — za dvesto jurjev za liter.

— — —

Gospodje se rekrutirajo iz najboljših tovarišev.

— — —

Dobro je, da mladina ne ve, kaj vse so nam v preteklosti obljubljali.

— — —

Iskal sem prostor na soncu, pa so me postavili na hladno.

— — —

Delo človeka krepi funkcionarja.

— — —

Revolucija teče dalje, ponekod se je že povsem razvodenela.

— — —

Nekaterim je dano, drugi si vzamejo.

— — —

Delovne zmage so velike, a tudi izgube niso majhne.

— — —

Bolj ko jih kujemo v zvezde, bolj je mračno.

— — —

Zakaj starejši ne zaupajo mladim? Ker bi se lahko zgodilo, da bi mladim uspelo.

— — —

Odločilni krog volitev je pred nami: nosivci najvišjih funkcij bodo ponovno izvolili ljudstvo.

— — —

Jugoslavija je država tisoč pravih, ki živi od milijonov izjem.

— — —

Kdor je vsega sit, mu preostane samo, da stiska zobe.

„Petra,“ pokliče mati, „kaj delaš zunaj tako dolgo?“

„Luno gledam, mama!“

„Veš kaj, reci luni, naj lepo sede v avto in se odpelje domov!“

— — —

Jakova žena leži v globoki nezavesti.

Zdravnik: „Pri teh letih se bo že izlizala.“

„Ne vem, jih ima le že triinštirideset.“

„Ti lump, ti! Dvainštirideset!“ se oglasi žena.

— — —

„Kupite srečko pri naši loteriji! Za en avstral lahko zadenete avto.“

„Meni za avto sploh nič ni!“

„Toliko boljše! Saj je trideset tisoč praznih srečk. Morali boste imeti izredno smolo, da boste avto zadeli.“

— — —

Bernard je že trikrat poskusil poklicati po telefonu strica, pa je dobil vedno napačno zvezo. Ko je poskusil četrtič, in se je spet oglasil neznan glas, je Bernard zavpil v telefon:

„Kaj je volj pri aparatu?“

„Ne, na tem koncu ne!“

— — —

Nekdo je dal nekemu zausnico. Ta, ki jo je dobil, je vprašal tistega, ki mu jo je dal:

„Ali ste mislili resno ali za šalo?“

„Resno.“

„Potem je vse v redu. Veste, takšnih šal res ne prenesem.“

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIIJA

Izdaja ga konzorcij (Slovensko dušno pastirstvo); urejuje uredniški odbor (Jože Škerbec) — Ramón L. Falcón 4158, (1407) Buenos Aires, Argentina. — Registro de la Propiedad Intelectual No. 223.231. Tiska VILKO s. r. l., Estados Unidos 425, (1101) Buenos Aires, Argentina.

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. — ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA. — KANADA: Ivan Marn, 131 A Treview Dr. Toronto M8W 4C4, Canada. — TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia. — ITALIJA: Zora Piščanec, Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. — AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina v Argentini za leto 1986 (do 31. avgusta) A 32; drugod 27 USA dolarjev. DENARNA NAKAZILA NA NASLOV: Luis Stare, Ramón L. Falcón 4158, (1407) Buenos Aires, Argentina.

La Vida Espiritual

Revista mensual religiosa. Editor: Misión Católica Eslovena (dr. Luis Stare); director: José Škerbec - Ramón L. Falcón 4158, (1407) Buenos Aires, Argentina. - Registro Nac. de la Prop. Intelectual No. 223.231. Talleres Gráficos "Vilko" S. R. L., Estados Unidos 425, 1101 Buenos Aires, Argentina.